

UCHWAŁA NR XXV/325/07
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 19 grudnia 2007 r.

w sprawie przyjęcia informacji o realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych
miasta Bydgoszczy w latach 2005-2015” za lata 2006 – 2007 wraz z wnioskami w tym
zakresie

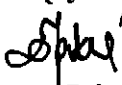
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218) oraz art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 179, poz. 1487 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 135, poz. 950, Nr 144, poz. 1043, Nr 186, poz. 1380, Nr 249, poz. 1831 i Nr 251, poz. 1844 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Nr 36, poz. 226, Nr 48, poz. 320, Nr 120, poz. 818, Nr 209, poz. 1519 i Nr 221, poz. 1649)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć informację o realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Bydgoszczy w latach 2005-2015” za lata 2006 – 2007 wraz z wnioskami w tym zakresie, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Dorota Jakuta

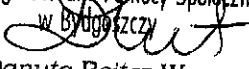
Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 179, poz. 1487 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 135, poz. 950, Nr 144, poz. 1043, Nr 186, poz. 1380, Nr 249, poz. 1831 i Nr 251, poz. 1844 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Nr 36, poz. 226, Nr 48, poz. 320, Nr 120, poz. 818, Nr 209, poz. 1519 i Nr 221, poz. 1649) do zadań własnych gminy i powiatu o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej i powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Uchwałą Nr LXII/1174/05 z dnia 28 grudnia 2005 r. Rada Miasta Bydgoszczy przyjęła „Strategię rozwiązywania problemów społecznych miasta Bydgoszczy w latach 2005-2015”. Jej celem jest podejmowanie działań na rzecz mieszkańców miasta Bydgoszczy wymagających szczególnej opieki, które przyczynią się w istotny sposób do podniesienia ich jakości życia.

Przyjęcie informacji o realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Bydgoszczy w latach 2005-2015” za lata 2006 – 2007 wraz z wnioskami w tym zakresie ma na celu zapoznanie Rady Miasta z wynikami podjętych działań oraz wskazanie szczegółowych metod i sposobów najskuteczniejszej realizacji ustawowych zadań objętych Strategią.

W tym stanie rzeczy podjęcie uchwały jest zasadne.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy

mgr Danuta Reiter-Warczak

Załącznik do
Uchwały nr ~~XXV~~ 325/07
Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia 5 grudnia 2007r.

INFORMACJA O REALIZACJI

**„STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA BYDGOSZCZY NA LATA 2005 – 2015” za lata 2006 ,2007**

WRAZ Z WNIOSKAMI W TYM ZAKRESIE

Bydgoszcz , listopad 2007 rok

Wprowadzenie

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bydgoszczy na lata 2005 – 2015” została przyjęta przez Radę Miasta Uchwałą NR LXII/1174-05 dnia 28 grudnia 2005 roku. W dokumencie tym przedstawiono:

- charakterystykę miasta,
- infrastrukturę pomocy społecznej ,
- diagnozę problemów społecznych ,
- obszary problemowe ,
- określono cele , priorytety i kierunki działań.

W tworzeniu i realizacji celów Strategii uczestniczyły jednostki miasta , które statutowo zajmują się zadaniami z zakresu polityki społecznej.

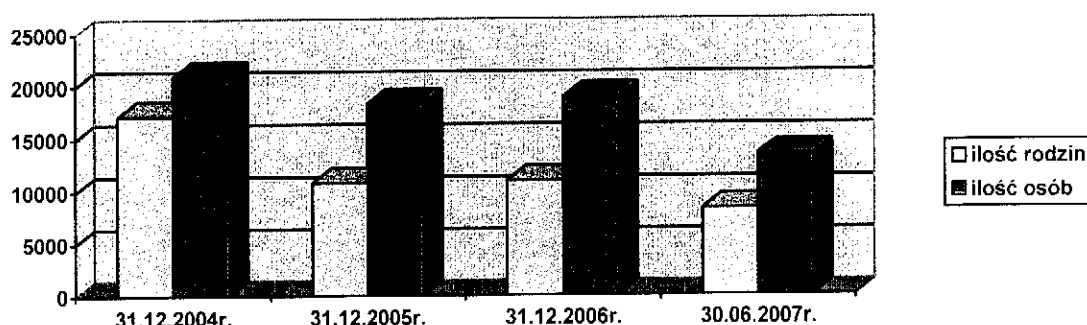
W opracowaniu niniejszej informacji o realizacji Strategii wykorzystano materiały, analizy statystyczne zgromadzone i opracowane przez:

- Powiatowy Urząd Pracy
- Urząd Miasta Bydgoszczy – Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji , Terapii Uzależnień i Profilaktyki „BORPA”
- Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych
- Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zakład Pomocy Społecznej dla Bezdomnych

Niniejsza informacja o realizacji Strategii przedstawia diagnozę problemów społecznych miasta Bydgoszczy w latach 2006 – 2007 oraz działania podjęte w tym okresie dla osiągnięcia celów strategicznych określonych obszarów problemowych . Część materiału uwzględnia również rok 2004 i 2005 dla uwidocznienia zachodzących zmian i analizy opisanych zjawisk.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BYDGOSZCZY

Codziennemu życiu Bydgoszczan towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenia. Zmuszają one część społeczności Bydgoszczy do szukania różnych form pomocy, w tym także korzystania z pomocy MOPS. Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od 01.01.2004r. do 30.06.2007r. kształtowała się następująco:

Ilość rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS

W roku 2006 pomocą objętych było 11 038 rodzin, a liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie wynosiła 18 944. W pierwszym półroczu 2007 roku liczba rodzin objętych pomocą wyniosła 8 328 wśród których 13 484 osoby otrzymały decyzje przyznające świadczenie. Dla porównania, w roku ubiegłym liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w okresie od stycznia do czerwca wynosiła 14 111 osób.

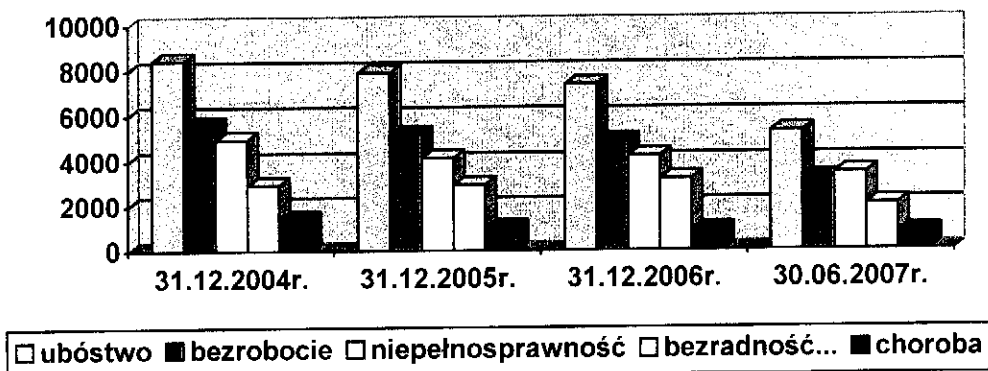
W Bydgoszczy mieszka 363 468 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2006r.), z czego kobiet jest 193 053, a mężczyzn 170 415. Ludność w wieku produkcyjnym to około 237 tysięcy. Dla porównania w roku 2004 liczba mieszkańców naszego miasta była wyższa o 4.767 osób i wynosiła 368 235, z tego w wieku produkcyjnym około 240 tysięcy.

W roku 2006 osoby korzystające z pomocy MOPS stanowiły 5,21 % całej populacji Bydgoszczy. Jest to blisko 0,5 % mniej, niż dwa lata wcześniej.

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy MOPS są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Z pomocy korzystają również osoby bezdomne. Powodem przyznania pomocy bywa także alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, sieroctwo i narkomania.

Ilość rodzin objętych pomocą

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce, czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się poza wyżywieniem, którego niezbędności nikt nie kwestionuje, takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie higieny i zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie w świadczeniach kulturalnych.

Ubóstwo jest głównym powodem przyznawania pomocy przez MOPS w Bydgoszczy.

Analizując dane z lat 2004 – 2006 obserwuje się jednak spadek liczby osób otrzymujących pomoc z tytułu ubóstwa. W roku 2004 pomoc ta skierowana była do 8.435 środowisk, w 2005 do 7.905, a w ubiegłym już tylko do 7.372, czyli o ponad 1.060 środowisk mniej niż dwa lata wcześniej. Jeśli przyjąć, że co roku liczba rodzin otrzymujących pomoc z uwagi na ubóstwo będzie malała o około 530, to na koniec bieżącego roku liczba ta nie powinna przekroczyć 6.850 środowisk. Zjawisko malejącej liczby rodzin dotkniętych ubóstwem ma niewątpliwie związek ze znacznym spadkiem bezrobocia, z ogólnym rozwojem gospodarki, ale także z prawidłową i skuteczną działalnością naszego Ośrodka nastawionego, oprócz doraźnej pomocy, na reintegrację społeczną i zawodową.

OBSZARY STRATEGICZNE

Strategię rozwiązywania problemów społecznych budowano wokół siedmiu obszarów problemowych. Poniżej podane są informacje z realizacji określonych priorytetów i kierunków działań, zmierzających do osiągnięcia celu strategicznego określonego dla poszczególnego obszaru.

1. OPIEKA NAD LUDŹMI W PODESZŁYM WIEKU

Cel strategiczny

- ochrona jakości życia i poprawa funkcjonowania osób w podeszłym wieku

Z danych demograficznych wynika, że w Polsce ok. 2015 roku będzie żyło ok. 6,2 mln osób, które ukończą min. 65 rok życia i do 7,3 mln osób po sześćdziesiątce. Narastające problemy zdrowotne związane z wiekiem i brakiem aktywności życiowej utrudniają społeczne funkcjonowanie seniorów.

W celu poprawy jakości życia osób starszych oferowane są osobom starszym różne formy wsparcia. Dużym zainteresowaniem cieszą się funkcjonujące w strukturach MOPS domy dziennego pobytu, które proponują urozmaiconą terapię zajęciową, rekreację, promują aktywność i samodzielność osób starszych. W dwóch domach przebywa 105 osób. W trzecim domu dziennego pobytu dla osób z chorobą Alzheimera usługi opiekuńcze udzielane są 15 osobom.

Realizując wyznaczone w Strategii priorytety w domu dziennego pobytu udziela się dodatkowo porad prawnych oraz porad psychologicznych świadczonych przez specjalistów Bydgoskiego Wsparcia Pomocy Rodzinie. Ponadto w pomieszczeniach domu dziennego pobytu odbywają się spotkania grupy samopomocowej seniorów. Osobom starszym, które wymagają pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego świadczone są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Usługi te co roku świadczone są większej ilości mieszkańców. W 2006 roku z pomocy tej skorzystało 846 osób a do października br. pomoc przyznana została już 884 osobom. Zdecydowana większość, bo 86% osób objętych tą pomocą to osoby samotne, prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych poprzez tą formę wsparcia pozwala na pozostawanie osób w środowisku zamieszkania.

Osoby w wieku starszym podejmują również aktywność społeczną i działają w zorganizowanym Wolontariacie Miejskim – obecnie działa 15 takich wolontariuszy oraz uczestniczą w zajęciach Uniwersytetu III Wieku.

W sytuacji potrzeby zabezpieczenia usług całodobowych zapewnia się pomoc w domach pomocy społecznej. W Bydgoszczy są 2 domy pomocy dla 252 osób (w domu dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych).

Ponadto osobom starszym szczególnie samotnym, lub porzuconym przez rodzinę, które z różnych przyczyn, najczęściej zdrowotnych nie mogą pozostawać w miejscu zamieszkania udzielana jest pomoc interwencyjna w Gminnym Punkcie Interwencji Kryzysowej działającym przy DPS „Jesień Życia” przy ul. Mińskiej. W 2006 roku z pomocy interwencyjnej skorzystało 24 osób, a do listopada br. 16 osób.

Osobom starszym prócz pomocy usługowej – posiłków i usług opiekuńczych świadczona jest również pomoc finansowa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej . Zasiłki przyznaje się szczególnie na częściowe zabezpieczenie kosztów zakupu opału, na opłaty obligacyjnych opłat mieszkaniowych , na zakup obuwia, odzieży i innych niezbędnych artykułów. Pomoc rozpatrywana jest indywidualnie a jej zakres, forma i wysokość zależy od sytuacji osoby potrzebującej i od możliwości jednostki pomocy społecznej.

Pracownicy MOPS nawiązują współpracę z partnerami społecznymi i instytucjami miejskimi - Radami Osiedli i organizacjami społecznymi w celu rozwiązywania problemów osób starszych.

W celu poprawy zdrowia mieszkańców miasta w tym osób starszych finansowane są programy zdrowotne finansowane przez Urząd Miasta Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej tj. program profilaktyki i terapii antynikotynowej, program wczesnego wykrywania cukrzycy.

Wnioski

Za najważniejsze w dalszej realizacji Strategii uznaje się:

- **w celu zachowania samodzielności, niezależności życiowej, aktywności dostosowanej do potrzeb i wieku zasadne jest dalsze świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, prowadzenie domów dziennego pobytu w tym dla osób z chorobą Alzheimera oraz domów pomocy społecznej**
- **współpracę z partnerami społecznymi**
- **opracowanie mapy – informatora dla osób starszych w celu uzyskania informacji o dostępnych formach pomocy w mieście**

- finansowanie zdrowotnych programów profilaktycznych dla osób starszych
- pozyskanie partnera społecznego do zorganizowania na terenie osiedla Błonie domu dziennego pobytu dla osób starszych

2. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Cel strategiczny

- **wspieranie rodziny jako podstawowego i naturalnego środowiska rozwoju dziecka poprzez usprawnianie funkcjonowania systemu instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie**
- **zapobieganie kryzysom rodziny i wspieranie rodzin w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży**

Znaczącą część klientów MOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm i wartości.

Wśród klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajdują się kobiety korzystające z zasiłków z tytułu ciąży i wychowywania dziecka, będące w trudnej sytuacji materialno-bytowej. W roku 2006 pomocą z tego tytułu objętych zostało 220 rodzin, w tym 88 wielodzietnych, czyli posiadających czworo lub więcej dzieci. Na koniec czerwca 2007 roku zarejestrowano 172 rodziny, którym przyznano pomoc, w tym 56 rodzin stanowiły rodziny wielodzietne.

W sytuacji kryzysowej najczęściej spowodowanej przemocą w rodzinie oraz potrzebą ochrony macierzyństwa udzielana jest pomoc w formie schronienia w Bydgoskim Centrum Wsparcia Rodziny oraz przez Schronisko dla matki z dzieckiem.

Rodzina dla dziecka jest najważniejszym miejscem zaspakajania potrzeb rozwojowych. W latach 2005-2007 pomoc społeczna wspierała rodziny niewydolnie ekonomicznie poprzez różne formy świadczeń, specjalistyczne usługi i poradnictwo. W latach 2006- 2007 z pomocy obu instytucji skorzystało 187 matek .

W dzisiejszych czasach sieroty naturalne należą do rzadkości, a wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzą z dysfunkcyjnych rodzin. Są to dzieci zranione, o niezaspokojonych podstawowych potrzebach rozwojowych,

dęczyją sądu rodzinnego umieszczane w placówkach lub rodzinnych formach opieki zastępczej.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej.

Charakterystykę ilościową dotyczącą zawodowych rodzin zastępczych, spokrewnionych rodzin zastępczych, niespokrewnionych rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2005-2007 przedstawia poniższa tabela.

TABELA 1

Zawodowa Rodzina Zastępcza	2005		2006		2007		Razem l. dzieci
	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	
Pogotowia Rodzinne	6	35	6	25	6	31	91
Wielodzietne	1	6	1	6	2	10	10
Specjalistyczna	1	3	1	3	1	3	3
Łącznie	8	44	8	34	9	44	104
	2005		2006		2007		Razem l. dzieci
	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	
Rodziny zastępcze spokrewnione	363	435	437	520	415	440	1395
	2005		2006		2007		Razem l. dzieci
	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	l. rodzin	l. dzieci	
Rodziny zastępcze niespokrewnione	40	49	39	49	45	57	155

W 2007 roku pozyskano nową zawodową wielodzietną rodzinę zastępczą, która wcześniej sprawowała funkcję zwykłej rodziny zastępczej. Rodzina objęła opieką czworo dzieci. Obecnie na terenie miasta Bydgoszczy funkcjonuje 9 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępcze.

Do form pomocy dzieciom należy zaliczyć placówki rodzinne zapewniające dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki całodobową opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego, oraz opiekę do czasu powrotu dziecka do rodziny, umieszczenie go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia.

W roku 2007 został utworzony trzeci Rodzinny Dom Dziecka prowadzony przez małżeństwo, które wcześniej pełniło funkcję niespokrewnionej rodziny zastępczej. Sprawują oni aktualnie opiekę nad czwórką dzieci. Mieszkają w domu jednorodzinnym przy ul. Charzykowskiej 18 w Bydgoszczy. Dom został pozyskany z zasobów mieszkaniowych Miasta Bydgoszczy i wyremontowany przez MOPS.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci przebywających w 2007 roku w Rodzinnych Domach Dziecka.

Rodzinny Dom Dziecka	Liczba umieszczonych dzieci - Stan na 30.11.2007r.
ul. Morszczukowi 9	4
ul. Rozłogi 71	4
ul. Charzykowska 18	4

Działalność Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego skierowana jest na wspieranie dziecka i rodziny zarówno naturalnej, jak i rodzin zastępczych. W wyniku działalności ośrodka w latach 2005 – 2007 przeszkolono w ramach programu PRIDE 163 rodziny – kandydatów do pełnienia ról rodzicielskich. W tych latach w wyniku adopcji 144 dzieci znalazło nowe rodziny w tym 31 adopcji zagranicznych natomiast w rodzinach zastępczych opieką objęto 37 dzieci.

Realizując Strategię polityki społecznej placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta Bydgoszczy tj. Dom Dziecka przy ul. Stolarskiej 2 oraz Pogotowie Opiekuńcze przy ul. Traugutta 5 z dniem 1 września 2006r. połączono w placówkę wielofunkcyjną o nazwie "**Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych**", który od marca 2007r. został powiększony o nową siedzibę przy ul. Toruńskiej 272.

„Zespół placówek” realizuje zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo – wychowawczej typu : interwencyjnego, socjalizacyjnego oraz wsparcia dziennego.

Celem „Zespołu placówek” jest zapewnienie doraźnej oraz ciągłej, dziennej i całodobowej opieki i wychowania dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, odpowiednich do potrzeb warunków rozwoju oraz wspieranie działań rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki. Wszelkie działania podejmowane przez „Zespół placówek” mają na celu zaspakajanie indywidualnych potrzeb

wychowanków oraz sprzyjanie ich wszechstronnemu rozwojowi w przedziale wiekowym od 0 do pełnoletności.

Organizacja „zespołu placówek” przewiduje następującą liczbę wychowanków w poszczególnych typach / częściach :

Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	Typ miejsc w placówce	Liczba miejsc
<i>ul. Traugutta 5</i>	interwencyjne	30
	socjalizacyjne	10
	wsparcie dzienne	20
<i>ul. Stolarska 2</i>	socjalizacyjne	30
	interwencyjne	20
<i>ul. Toruńska 272</i>	socjalizacyjne	30
	grupa usamodzielnienia	10

Stworzenie „Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych” w roku 2006 stanowi podstawowe ogniwo tworzonego, profesjonalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie w Bydgoszczy.

Ilość przyjęć do bydgoskich placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Bydgoszczy

	Dom Dziecka		Pogotowie Opiekuńcze		BZPOW	
	2004	2005	2004	2005	2006	2007 -do30.11.07
<u>Ilość wychowanków</u>	85	84	55	63	141	225
<u>Ilość przyjęć interwencyjnych</u>	30	34	122	107	32	49
<u>Przyczyny umieszczenia:</u>						

Ze wzg.na demoralizację i zaburzenia zachownia	0	0	16	7	22	35
Ze wzg.na nieprawidłowo funkcjonują rodzinę	85	84	69	55	119	190
<u>Pochodzenie dzieci:</u>						
Miasto Bydgoszcz	69	68	60	50	123	166
Z innych powiatów	16	16	25	14	17	15

Obserwując dotychczasową sytuację pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, należy stwierdzić, że osoby te nie są w wystarczający sposób przygotowane do samodzielnego życia w społeczności. Pełnoletni wychowankowie zwłaszcza placówek opiekuńczo-wychowawczych, nie mają, nie chcą lub nie mogą wrócić do rodzin. Dlatego też Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał obecnie cztery mieszkania chronione :

- * mieszkanie chronione przy BCWR ul. X .Dunikowskiego 2:
 - funkcjonuje od 1 października 2004 roku;
 - w skład lokalu wchodzi 1 pokój z dostępem do kuchni i łazienki;
 - do września 2005 przebywała 1 osoba a od lutego 2006 przebywa kolejna.
- * mieszkanie chronione pozyskane z zasobów ADM przy ul. Fordońskiej 432/14:
 - funkcjonuje od 10 kwietnia 2007 roku;
 - w skład lokalu wchodzi 1 pokój, łazienka i aneks kuchenny;
 - przebywają w nim 2 osoby.
- * mieszkanie chronione pozyskane z zasobów ADM przy ul. B. Głowackiego 10a/51:
 - funkcjonuje od 1 października 2005 roku;
 - w skład lokalu wchodzi 1 pokój, łazienka i kuchnia;
 - do kwietnia 2007 roku przebywała 1 osoba , obecnie przebywają w nim 2 osoby.
- * mieszkanie chronione pozyskane z zasobów ADM przy ul. Długiej 15/3:
 - funkcjonuje od 4 czerwca 2007 roku;
 - w skład lokalu wchodzi 2 pokoje, łazienka i kuchnia;
 - przebywają w nim 3 osoby.

Łącznie w mieszkaniach chronionych przebywa 9 wychowanków.

Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące w formie **światlic środowiskowych** działają przez cały rok. Światlice środowiskowe funkcjonują prawie na obszarze każdego Rejonowego Ośrodka Pomocy Społecznej, a zwłaszcza na tych terenach, które charakteryzują

się dużym zubożeniem oraz nasileniem zjawisk patologicznych. Świetlice są placówkami o zasięgu gminnym, do których uczęszczają dzieci z terenu miasta Bydgoszczy.

Obecnie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje 6 świetlic udzielających wsparcia od 10 do 15 dzieciom. Planuje się uruchomienie kolejnej w siedzibie Centrum Integracji Społecznej przy ul. Smoleńskiej.

Ponadto na terenie bydgoskich szkół działają świetlice socjoterapeutyczne prowadzone przez Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji Terapii Uzależnień i Profilaktyki „BORPA”, do których uczęszcza ok. 1440 dzieci i młodzieży

Wnioski

Realizując Strategię w kolejnych latach za najważniejsze uznać należy:

- **wspieranie rodziny naturalnej w wypełnianiu wszystkich jej funkcjach przede wszystkim udzielanie wsparcia specjalistycznego w środowisku zamieszkania szczególnie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu ochrony przed umieszczaniem dzieci w formach zastępczych**
- **pozyskiwanie kandydatów do prowadzenia zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego oraz rodzin specjalistycznych**
- **pozyskanie lokali , budynków z zasobów miasta w celu zapewnienia warunków mieszkaniowych dla zawodowych rodzin zastępczych**
- **wspieranie tworzenia rodzinnych domów dziecka**
- **organizowanie świetlic środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych na rejonach miasta szczególnie narażonych na wpływ środowisk patologiczne**
- **realizację uchwały Rady Miasta w sprawie mieszkań chronionych i pozyskanie docelowo dziesięciu mieszkań chronionych**
- **kontynuację organizowania imprez dla rodzin zastępczych i propagujących rodzicielstwo zastępcze „W rodzinie najlepiej” oraz prowadzenie corocznej kampanii medialnej**
- **pracę socjalną z rodzinami dzieci przebywających w placówce opiekuńczo – wychowawczej skierowaną na powrót dziecka do rodziny**

3. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH I PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU ORAZ WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Cel strategiczny

- wspieranie w poszukiwaniu pracy, przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia osób korzystających z pomocy społecznej**
- aktywizacja osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej, minimalizowanie skutków bezrobocia i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu**

Bezrobocie jest w Bydgoszczy zjawiskiem, które mimo spadku i tak jeszcze dotyka szerokie kręgi społeczne.

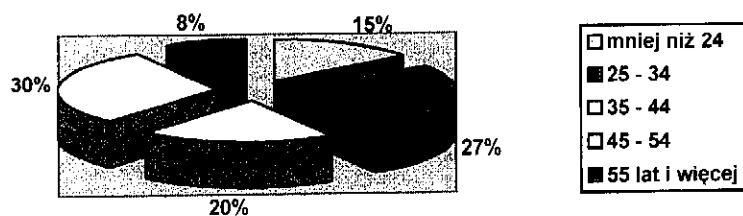
W grudniu 2004 było zarejestrowanych 18,5 tys. bezrobotnych a roku stopa bezrobocia w Bydgoszczy wynosiła 11,2 % . Na koniec 2006r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było ponad 13,7 tys. bezrobotnych mieszkańców Bydgoszczy. Stopa bezrobocia w naszym mieście kształtowała się na poziomie 8,5 % i była niższa niż w województwie kujawsko-pomorskim (19,3%) oraz w Polsce (14,9%). Obserwuje się stały spadek bezrobocia. Powiatowy Urząd Pracy przewiduje, iż tendencja ta utrzyma się w roku 2008. Aktualna stopa bezrobocia dla Bydgoszczy wynosi 6,4 %.

Liczba osób bezrobotnych w Bydgoszczy wynosiła na koniec grudnia 2006r. 13 717 osób, w tym 7 902 kobiety. Wśród tej liczby, bez prawa do zasiłku było 11 810 osób, co stanowi aż 86,10 %. Obserwuje się jednak tendencję spadkową osób zarejestrowanych w stosunku do lat ubiegłych.

Kobiety, mimo lepszego wykształcenia niż mężczyźni, odczuwają większe trudności ze znalezieniem zatrudnienia. Wykształcenie, co jest zrozumiałe, jeszcze bardziej niż płeć i wiek, różnicuje sytuację bezrobotnego na rynku pracy. Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Wśród niepracujących coraz większy udział mają osoby z wyższym wykształceniem. W 1998r. stanowiły one 3,53 % ogółu, w 2004r. 8,19 %, a w 2006r. już 9,06 %.

Dominującą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi, którzy nie przekroczyli 34 roku życia. Stanowią oni blisko 42 % ogółu pozostających bez pracy.

Osoby bezrobotne na podstawie wieku

Poniższe dane z Powiatowego Urzędu Pracy przedstawiają ilość osób zarejestrowanych w poszczególnych latach z podziałem na wiek, płeć, wykształcenie i niepełnosprawność.

wyszczególnienie	liczba osób bezrobotnych		w tym: liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	
	ogółem	kolory	ogółem	niepełnosprawnych
XII.2005	17 411	9 633	1 371	285
XII.2006	13 717	7 902	1 091	22
X.2007	10 346	6 225	631	116

Podział bezrobotnych wg wieku.

Miesiąc	wiek w latach											
	05-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99
XII.2005	3 207	1 816	4 805	2 887	3 462	2 056	4 867	2 566	956	808	116	0
XII.2006	2 044	1 208	3 687	2 348	2 712	1 682	4 114	2 299	1 008	565	112	0
X.2007	1 572	973	2 803	1 869	1 917	1 237	3 003	1 803	897	543	156	0

Podział bezrobotnych wg wykształcenia.

Miesiąc	wyższe	wykształcenie						niepełnosprawni		
		niepełne i średnie zawody	średnie	średnio- podstawowe	podstawowe	niepełnosprawni ogółem	niepełnosprawni z wykształceniem			
XII.2005	1 478	911	3 586	2 309	1 368	1 023	5 618	2 672	2 364	2 748
XII.2006	1 243	764	2 859	1 873	1 075	795	4 180	2 137	1 360	2 333
X.2007	1 117	721	2 340	1 587	905	663	2 989	1 537	1 095	1 717

Podział bezrobotnych wg stażu pracy.

Miesiąc	staż pracy w latach									
	0-1	2	3-5	6-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-65
XII.2005	2 419	1 387	3 404	1 817	2 514	1 516	3 367	1 890	2 711	1 458
XII.2006	1 889	1 087	2 653	1 532	2 001	1 331	2 624	1 623	2 244	1 144
X.2007	1 430	932	1 933	1 180	1 465	979	1 639	1 210	1 656	912

Saldo bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy:

Miesiąc	czas pozostawania bez pracy w miesiącach											
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15	16-18	19-21	22-24	25-27	28-30	31-33	34-36
XII 2005	1 425	666	2 693	1 273	2 436	1 363	2 993	1 608	2 891	1 614	4 973	3 267
XII 2006	1 199	546	2 123	1 091	2 021	1 141	2 694	1 370	2 045	1 207	4 238	2 774
X 2007	1 224	609	1 816	1 048	1 396	821	1 526	865	1 536	757	3 133	2 074

Pomimo zauważalnego spadku ilości osób zarejestrowanych w PUP, bezrobocie nadal jest jednym z głównych powodów przyznawania pomocy przez MOPS. Często bezrobocie jest wynikiem nakładających się problemów tych osób. Osoby bezrobotne to uzależnieni od alkoholu, bezdomni, osoby po opuszczeniu zakładu karnego, niezaradni życiowo, matki samotne i wielodzietne, osoby chore i niepełnosprawne. Powodem pozostawania bez pracy jest również brak wykształcenia. Wszystkie te czynniki powodują powiększanie się kręgu osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie. To właśnie największa grupa klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, wobec której podejmowane są działania skierowane na przeciwdziałanie temu zjawisku i wychodzeniu z kręgu osób wykluczonych społecznie w związku z brakiem zatrudnienia.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy

W celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych PUP podejmował różnego rodzaju działania zmierzające do minimalizowania tego zjawiska. Do takich działań należy zaliczyć organizację prac interwencyjnych, szkoleń, robót publicznych, staży zawodowych, przygotowania zawodowego czy udzielania pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

ROK	Prace Interwencyjne	Roboty publiczne	Szkolenia	Podjęcie działalności	Refundacja kosztów zatrudnienia	Staż	Przygotowanie zawodowe
2005	72	288	1056	167	56	935	451
2006	68	191	989	120	120	1069	196
2007	18	179	1127	147	140	646	234
Razem	158	658	3172	434	316	2650	881

Podjęcia pracy przez osoby bezrobotne.

MIESIĄCE	2005		2006		2007	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
I	789	425	756	387	695	393
II	728	381	854	440	678	333
III	850	447	908	452	867	454
IV	890	449	877	370	681	337
V	776	329	838	384	695	365
VI	764	322	873	438	618	316
VII	817	379	702	347	555	311
VIII	658	299	745	371	541	322
IX	975	515	939	519	785	489
X	903	482	906	512	691	435
XI	862	445	834	456		
XII	764	391	626	359		

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Powstanie Centrum Integracji Społecznej z siedzibą przy ul. Smoleńskiej,

Wykluczenie społeczne jest stanem samoutrwalającym się, którego przełamanie nie jest możliwe bez przywrócenia spójności społecznej.

Program Centrum Integracji Społecznej w Bydgoszczy jest ważnym instrumentem wsparcia i readaptacji społeczno-zawodowej grup nie będących społecznie i ekonomicznie samo wystarczającymi oraz ich integracji z rynkiem pracy.

Jego zasadniczym celem działania CIS jest zwiększenie możliwości wyjścia z izolacji i przywrócenie do podejmowania ról społecznych, w tym zawodowych, przez osoby długotrwale pozostające na marginesie życia społecznego.

Zasadniczym zadaniem CIS jest realizowanie pełnego zakresu programu zatrudnienia socjalnego umożliwiającego walkę z ubóstwem i społecznym wykluczeniem.

Przyjęte cele są realizowane kompleksowo:

- przez równoległe prowadzenie reintegracji społecznej i zawodowej;
- współpracę z rodzinami uczestników w przezwyciężeniu problemów;

Program reintegracji zawodowej realizowany jest w następujących warsztatach zawodowych:

- Hotelarskim
- Gastronomicznym
- Handlowym
- Opieka nad osobami zależnymi
- Konserwacyjno-Porządkowym („sprzątający”)
- Konserwacyjno-Remontowym („budowlany”)

W czasie swojej działalności CIS przyjął do programu w okresie od czerwca 2006 roku do lipca 2007 roku 120 osób. W zajęciach brało udział łącznie 97 osób. Do chwili obecnej zatrudnienie podjęło 46 osób. Obecnie trwa III edycja programu i odbywa się nabór do IV która rozpocznie się w lutym 2008 r.

2.Prace społecznie użyteczne

Od roku 2006 realizowane jest zadanie pn „prace społecznie użyteczne”. Prace te organizowane są dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej i zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Partnerami organizacyjnymi przy realizacji prac społecznie użytecznych są Rejonowe Ośrodki Pomocy Społecznej i Urząd Pracy w Bydgoszczy.

Czas pracy dla jednego bezrobotnego nie przekracza 10 godzin w tygodniu. W ramach powyższego zadania bezrobotni wykonywali prace gospodarcze, porządkowe, pomoc sąsiedzka, dozorstwo, pomoc przy opiece i pielęgnacji, pomoc przy usługach pralniczych, pomoc kuchenną, a także porządkowanie i wydawanie odzieży oraz żywności w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych i jednostkach miejskich.

W roku 2006 liczba bezrobotnych wykonujących prace społecznie użyteczne wyniosła 380 osób. Do listopada bieżącego roku liczba ta wyniosła 716 osób, w tym 421 kobiet i 295 mężczyzn.

3. „Bydgoszczanki na start”- projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

W ramach działań MOPS mających na celu aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowany był program pn. „Bydgoszczanki na start” w okresie od grudnia 2005 roku do czerwca 2007 roku.

Pomoc skierowana była do kobiet, stałych klientek Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i doświadczających barier związanych z powrotem na rynek pracy.

Grupę 34 beneficjentek tworzyły kobiety bezrobotne i poszukujące pracy, kobiety bierne zawodowo oraz kobiety o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach. W celu podniesienia wiedzy i umiejętności ww. udział brały w profesjonalnych szkoleniach.

Szkolenia zawodowe odbywały się w trzech profilach:

- 1) opiekunka socjalna w zakresie opieki nad osobą starszą w domu i placówce oraz dzieckiem zdrowym i niepełnosprawnym (20 beneficjentek),
- 2) fryzjerstwo damskie i męskie z elementami kosmetyki (3 beneficjentki),
- 3) manikiur, pedikiur, przedłużanie paznokci metodą akrylową i żelową, zdobienie paznokci (11 beneficjentek).

Rezultaty projektu:

- 32 kobiety uzyskały oraz podniosły kwalifikacje w zakresie usług fryzjerskich, opiekunki socjalnej, pielęgnacji i zdobienia paznokci
- 29 kobiet nabyło umiejętności praktyczne wymagane na stanowisku pracy
- 1 uczestniczka podjęła samo zatrudnienie
- 17 podjęło zatrudnienie na podstawie umowy o pracę (12 kobiet pracowało już w czasie realizacji projektu) do listopada 2007r.

Wnioski:

W celu realizacji Strategii za najważniejsze w kolejnych latach należy uznać:

- **wykorzystywanie w pracy socjalnej narzędzia jakim jest kontrakt socjalny w celu niwelowania biernych i pasywnych postaw osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej**

- **prowadzenie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przez Centrum Integracji Społecznej i Klub Integracji Społecznej**
- **pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej na realizację programów z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki skierowanych na aktywizację zawodową**
- **organizowanie prac społecznie użytecznych**
- **współpracę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy skierowaną na pomoc bezrobotnym klientom pomocy społecznej w pozyskaniu zatrudnienia**

4.POMOC NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Cel strategiczny :

- równe szanse osób niepełnosprawnych, poszanowanie praw i ich integracja ze społeczeństwem oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Osoby niepełnosprawne to osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczonej przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS. Za niepełnosprawne uważa się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

Poniższa tabela przedstawia ilość orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności mieszkańcom Bydgoszczy:

Rok	Ogółem	Ilość orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	Ilość orzeczeń o niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia
2005	5.511	5.014	1.497
2006	6.682	5.315	1.367
2007*	4851	3.873	978

- Dane za trzeci kwartał 2007

Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy realizuje zadania, które związane są m.in. ze środowiskiem osób niepełnosprawnych, a ściślej z rehabilitacją społeczną poprzez uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej, turnusach rehabilitacyjnych oraz działaniach

zmiernych do ograniczania, czy wręcz likwidowania barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się.

Wśród wszystkich rodzin, które korzystały z zasiłków MOPS w 2006 roku, ponad 38 % stanowiły rodziny, które otrzymały pomoc z powodu niepełnosprawności. Na koniec pierwszego półrocza 2007 roku, niepełnosprawni stanowili ponad 41,5 % ogółu podopiecznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy realizuje zadania określone w ustawie o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, które związane ściśle z rehabilitacją społeczną poprzez uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej, turnusach rehabilitacyjnych oraz działaniach zmiernych do ograniczania, czy wręcz likwidowania barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się. Ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych wspierane są działania z zakresu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Pomoc osobom niepełnosprawnym i działania podejmowane dla tej grupy mieszkańców określone są w „Samorządowym programie działania na rzecz osób niepełnosprawnych mieszkańców Bydgoszczy na lata 2004 – 2007” .

Samorządowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Mieszkańców Bydgoszczy na lata 2004 - 2007 określa kierunki działania na rzecz wyrównywania szans i integracji osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Bydgoszczy. Poniższe kierunki działań mają na celu pełną integrację osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej. Jest on zgodny ze strategią rozwoju Miasta Bydgoszczy, która w swych celach wymienia m. in. poprawienie jakości życia mieszkańców i stanu środowiska naturalnego oraz usprawnienie funkcjonowania Miasta.

Zgodnie z Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych należy zapewnić odpowiednie finansowanie i wspieranie działań w zakresie zarówno rehabilitacji społecznej, jak i zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym integracji społecznej, opieki medycznej, edukacji, pomocy społecznej i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Niepełnosprawność jest poważnym problemem społecznym, wymagającym działań ukierunkowanych, mających na celu zarówno pomoc osobom, które już są niepełnosprawne, jak i zapobieganie samej niepełnosprawności w przyszłości. Ponadto niepełnosprawność jest ściśle związana z wieloma innymi problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm i stanowi wyzwanie cywilizacyjne o szerokim zasięgu.

Zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych nie może należeć tylko do obszaru pomocy społecznej, ale musi być uwzględniane w działaniach podejmowanych we wszystkich sferach działalności samorządu.

Szczegółową informację dotyczącą źródła finansowania i rodzajów realizowanych zadań przedstawiono w załączonej tabeli.

1. Główne obszary zadań realizowanych w ramach Programu :

- 1.1 Prewencja niepełnosprawności
- 1.2 Dostęp do informacji i komunikacja społeczna
- 1.3 Edukacja, kultura i rekreacja
- 1.4 Transport
- 1.5 Wsparcie środowiskowe i pomoc społeczna
- 1.6 Bariery architektoniczne i urbanistyczne
- 1.7 Aktywizacja zawodowa

1.1 Prewencja niepełnosprawności

Dzięki zadaniom realizowanym w tym obszarze możliwe jest popularyzowanie zdrowego stylu życia i uświadomienie, że profilaktyka schorzeń jest jednym z elementów zapobiegania powstaniu niepełnosprawności, co należałoby szczególnie podkreślić. Powyższy cel realizowany był poprzez programy profilaktyczne służące wczesnemu wykryciu choroby w jej początkowej fazie, bądź zastosowaniu postępowania zapobiegawczego mającego uchronić przed zachorowaniem.

W 2006 roku zrealizowano następujące programy profilaktyczne zdrowotne :

a) w zakresie obniżenia skali występowania wad postawy wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Objęto nim uczniów szkół podstawowych z wadami postawy, otyłością i nadwagą. Tworzono 10-12 osobowe grupy dzieci, które odbywały zajęcia z gimnastyki korekcyjnej oraz nauki pływania. Zajęcia prowadzili przygotowani do tego nauczyciele wychowania fizycznego, rehabilitanci oraz instruktorzy pływania. Łącznie w programie uczestniczyła grupa 4.913 dzieci. Na realizację tego programu przeznaczono kwotę 1.317.000,00 zł.

b) w zakresie zmniejszenia rozpowszechniania palenia tytoniu.

Głównym zadaniem programu było przeprowadzenie badania lekarskiego z wykonaniem spirometrii, pomiaru wagi i wzrostu i pomiaru ciśnienia krwi. Badaniem objęto 1000 mieszkańców Bydgoszczy palących papierosy oraz biernych palaczy. Dla dzieci i młodzieży, a także dorosłych mieszkańców przeprowadzono szeroką akcję edukacyjno – informacyjną. Na te działania wydatkowano 65.000,00 zł.

c) w zakresie zmniejszenia i zmiany struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenia szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem.

Zrealizowano zadania Programu polegające na udzielaniu rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej, a szczególności ochrony przed przemocą. Prowadzono w 50 świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Odbiorcami programów były osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Na realizację programów przeznaczono 4.777.000 zł.

d) w zakresie ograniczenia używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych.

Program obejmował różne formy działań takie jak: poradnictwo i konsultacje w zakresie uzależnień oraz HIV/AIDS, warsztaty terapeutyczne, szkolenia i prowadzenie grup terapeutycznych dla rodziców osób uzależnionych i członków ich rodzin. Programami objęci byli mieszkańcy w różnych przedziałach wiekowych a realizatorami lekarze, pielęgniarki, pedagodzy oraz terapeuci uzależnień. Na ten cel przeznaczono kwotę 61.000,00 zł.

e) w zakresie poprawy sposobu żywienia ludności i jakości zdrowej żywności.

W ramach programu kształtowano zdrowy styl żywienia i pogłębiano wiedzę dotyczącą właściwego odżywiania oraz zapobiegania nadwadze i otyłości. Program prowadzono w formie edukacyjnej. Uruchomiono punkt konsultacyjny dla osób z problemami dotyczącymi odżywiania, a realizatorami byli dietetycy oraz pedagodzy i specjaliści edukacji zdrowotnej. Na ten cel przeznaczono kwotę 35.000,00 zł.

f) w zakresie zmniejszenia narażenia ludności na czynniki szkodliwe w środowisku życia, pracy i nauki oraz ich skutków zdrowotnych.

W 2006 r. powyższe zagadnienie realizowano w formie wczesnego wykrywania cukrzycy, jaskry oraz wad słuchu i mowy. Celem wykrywania cukrzycy było jak najszybsze rozpoznanie tej choroby oraz wykrycie upośledzonej tolerancji glukozy. Objęci nim byli pacjenci od 18 roku życia, bez ograniczeń górnej granicy wieku. Wykrywaniem jaskry nieujawnionej u osób z poczuciem pełnego zdrowia objęto uczniów szkół ponadgimnazjalnych do 19 roku życia, natomiast wykrywaniem wad słuchu i mowy były objęte dzieci od pierwszego do siódmego roku życia, ze szczególnym skierowaniem badań na dzieci z grupy ryzyka. Wymagające dalszej diagnozy kierowano do lekarzy specjalistów. Na programy te przeznaczono kwotę 70.000,00 zł.

g) w zakresie wczesnej diagnostyki i zwiększenia efektywności leczenia nowotworów złośliwych.

W 2006 r. realizowano zagadnienie w formie programu wczesnego wykrywania raka płuc, raka piersi oraz raka gruczołu krokowego i jąder. Odbiorcami dwóch ostatnich wyszczególnionych chorób byli uczniowie ostatnich klas gimnazjalnych. Odbyto 600 godzin spotkań edukacyjnych, na których uczniowie zapoznawali się z podstawowymi problemami zdrowia. Przy pomocy fantomów uczono ich samobadania piersi i jąder.

Wykonano także badania przesiewowe w kierunku wykrycia raka płuc. Osoby wymagające dalszej diagnozy kierowano do poradni specjalistycznej. Łącznie na programy wydatkowano 80.000,00 zł.

Ponadto udzielono 21 podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych dotacji w wysokości 88.494,88 zł. na realizację przedsięwzięć z zakresu edukacji prozdrowotnej, profilaktyki schorzeń i działań prewencyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu niepełnosprawności i wspomaganiu rehabilitacji społecznej i leczniczej osób niepełnosprawnych. Na przykład zrealizowano: zajęcia rehabilitacyjne dla osób dotkniętych i zagrożonych chorobami serca; obóz rehabilitacyjny w Tleniu; II Integracyjne zawody dla młodzieży w tenisie stołowym; psychoterapię i psychoedukację osób chorych na schizofrenię; turniej szachowo – warcabowy dla niewidomych; prowadzenie zajęć metoda behawioralną z dziećmi z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi oraz zajęcia rehabilitacyjne dla kobiet z nietrzymaniem moczu.

Łącznie na działalność związaną z popularyzowaniem zdrowego stylu życia i uświadamianiem, że profilaktyka schorzeń jest jednym z elementów zapobiegania niepełnosprawności wydatkowano kwotę 6.493.494,88 zł. z budżetu Miasta Bydgoszczy.

1.2. Dostęp do informacji i komunikacja społeczna

W części dotyczącej ułatwień w dostępie do informacji zrealizowano zadania polegające na stworzeniu możliwości osobom niepełnosprawnym dotarcia do informacji dotyczących m.in. praw przysługujących osobom niepełnosprawnym i tak :

Porady prawne dla osób niepełnosprawnych

W siedzibie Bydgoskiego Centrum Wsparcia Rodziny przy ul. Dunikowskiego 2 w każdą środę od godz. 8.00 – 14.00, funkcjonuje Biuro Porad Obywatelskich gdzie radca prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela bezpłatnych porad prawnych. Jest to kontynuacja zadania z 2004 r.

Wydanie Bydgoskiego Vademecum dla Osób Niepełnosprawnych

W I kwartale 2006 roku wydano w formie książeczki Vademecum dla osób niepełnosprawnych o nakładzie trzech tysięcy egzemplarzy skierowanych do mieszkańców Miasta Bydgoszczy i nieodpłatnie im przekazywane. W wersji elektronicznej dostępne jest na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Kawiarenki internetowe

Dostęp do informacji to również stworzenie możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne z kawiarenek internetowych. Powstające bezpłatne kawiarenki pełnią ważną społeczną i edukacyjną rolę, gdyż dla wielu osób stanowią jedyną możliwość korzystania z tego medium. W 2006 r. działały i nadal działają trzy bezpłatne kawiarenki internetowe przy ul. Cichej 59, Jezuickiej 2 oraz Pomorskiej 26. Sprzęt komputerowy został przekazany przez Miasto Bydgoszcz.

W kawiarenkach tych prowadzone są również kursy dla organizacji pozarządowych oraz seniorów. Kursy przeznaczone są między innymi dla osób niepełnosprawnych, którzy pragną nauczyć się podstaw obsługi komputera.

Zatrudnienie tłumacza języka migowego w Urzędzie Miasta

W sferze komunikacji społecznej tworzone są warunki dla przyjaznego kontaktu osób niepełnosprawnych z urzędnikami zajmującymi się bezpośrednio obsługą mieszkańców poprzez zatrudnienie profesjonalnego tłumacza.

W Urzędzie Miasta zatrudniony jest tłumacz języka migowego. Jest on do dyspozycji w każdy wtorek w godz. 14.00.-18.00 dla wszystkich wydziałów Urzędu w których zaistnieje potrzeba tłumaczenia rozmów z niesłyszącymi interesantami.

Utworzenie tablicy informacyjnej „Wspólna Przestrzeń”

Zgodnie z samorządowym programem na korytarzu Wydziału Administracji Budowlanej wywieszono tablicę informacyjną pt. „Tworzenie Przestrzeni Wspólnej”, gdzie zwrócono szczególną uwagę na przepisy szczególne. Na terenie tego budynku zastosowano typowe znaki graficzne informujące o sposobie i kierunkach poruszania się osób niepełnosprawnych.

Na terenie przyległego parkingu zostały wydzielone miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych.

Jednocześnie nadmieniamy, iż do nieprzerwanych działań Wydziału, jako organu administracyjnego, przy wydawaniu pozwoleń na budowę, należy obligatoryjne egzekwowanie od inwestorów i projektantów obowiązku zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania przez osoby niepełnosprawne w budynkach użyteczności publicznej oraz w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym.

Kampania Parkingowa

Bydgoszcz jako jedno z wielu miast przyłączyła się do Kampanii Społecznej - Ogólnopolskiego programu przeciwko zajmowaniu miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych przez sprawnych kierowców. Kampania parkingowa jest akcją zainicjowaną przez INTEGRACJĘ - Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, a skierowaną do sprawnych kierowców, mającą na celu uświadomienie im skutków zajmowania przez nich tzw. „kopert” – miejsc parkingowych zarezerwowanych dla niepełnosprawnych kierowców. Była to już trzecia edycja kampanii. Bydgoszcz też brała w niej udział. Kampania trwała do końca października. W tym czasie wolontariusze rozdali około 8 tysięcy ulotek, a radiu były emitowane spoty reklamowe, a o jej trwaniu przypominały plakaty rozwieszone na terenie marketów oraz Miasta. Koordynatorem akcji na terenie Bydgoszczy był Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych. Do akcji włączyły się Straż Miejska, Policja, centra handlowe, wolontariusze z „Siła Wolontariuszy Miejskich – Bydgoszcz” oraz Szkoły Nauki Jazdy, które podczas szkolenia przyszłych kierowców zwracały uwagę na ten problem. Patronat medialny objęły prasa i lokalne rozgłośnie radiowe.

Festyn „ Nie jesteś sam”

Jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz niektóre organizacje pozarządowe takie jak Fundacja Aktywnej Rehabilitacji, Triumf Start, Akson, Polski Związek Niewidomych, Polski Związek Głuchych czy Warsztaty Terapii Zajęciowej zorganizowały imprezę informacyjną i kulturalną pod nazwą „Nie jesteś sam” , kierowaną do mieszkańców Bydgoszczy, a w szczególności do osób niepełnosprawnych. Celem było udostępnienie informacji, gdzie osoby dotknięte niepełnosprawnością mogą uzyskać pomoc oraz poradę. Zadbano również o stronę artystyczną festynu zapraszając do udziału na scenie podopiecznych Fundacji Pro Omnibus z Ciechocinka, Zespół Amadeo i Arkadia oraz

młodzież niesłysząca z Polskiego Związku Głuchych. Ponadto Fundacja Dogoterapeutyczna przeprowadziła pokaz zajęć kynoterapeutycznych.

1.3. Edukacja, kultura i rekreacja

Stała współpraca z organizatorami imprez masowych stwarza nowe możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne z uczestnictwa w koncertach, pokazach czy widowiskach sportowych.

Hala Sportowo – Widowiskowa „Łuczniczka”

W roku 2006 zorganizowano dwie imprezy dedykowane osobom niepełnosprawnym tj. biegi rekreacyjne z cyklu Grand Prix Bydgoszczy o Puchar HSW „Łuczniczka” osób niedowidzących i poruszających się na wózkach.

Ponadto podjęto działania ułatwiające osobom niepełnosprawnym udział w imprezach organizowanych przez Halę, a polegających na przekazywaniu bezpłatnych biletów na imprezy czy wyznaczanie miejsc na widowni dla osób na wózkach inwalidzkich. Na firmowej stronie internetowej umieszczona jest informacja o istniejących przystosowaniach architektonicznych, uwzględniająca potrzeby tych osób.

Leśny Park Kultury i Wypoczynku

Wszystkie imprezy organizowane przez Leśny Park Kultury i Wypoczynku „Myślęcinek” mają charakter integracyjny i zawsze są wzbogacone o elementy dotyczące osób niepełnosprawnych. Planując coroczną działalność rekreacyjno-rozrywkową Park ma na zawsze na względzie problemy tej grupy ludzi. W ramach LPKiW działa Ogród Fauny Polskiej, Ogród Botaniczny, Park Rozrywki, Ośrodek Rekreacji Konnej, a także Kujawsko – Pomorskie Centrum Edukacji Ekologicznej organizujące we współpracy z Działem Marketingu – własne imprezy, w których w szerokim zakresie uwzględniane są potrzeby osób niepełnosprawnych.

Ogród Fauny Polskiej, popularne bydgoskie ZOO, przez cały rok współpracuje z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Zwieńczeniem tego jest

organizacja imprezy „Dreamnight at the ZOO”, skierowana wyłącznie do dzieci niepełnosprawnych(udział dzieci przy karmieniu wieczornym zwierząt).

Kujawsko – Pomorskie Centrum Edukacji Ekologicznej, jak również Ogród Fauny Polskiej na stałe utrzymują kontakty ze szkołami integracyjnymi, ośrodkami terapeutycznymi czy warsztatami terapii zajęciowej, funkcjonującymi nie tylko w Bydgoszczy, ale w całym regionie kujawsko–pomorskim. Centrum dla podopiecznych Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidomej i Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Słabosłyszącej i Niesłyszącej,

Specjalnego Ośrodka Szkolno –Wychowawczego przy ul. Granicznej czy Zespołu Szkół nr 33, organizuje „Zielone Lekcje” w plenerze, a także zajęcia dla dzieci w szkołach i w szpitalach.

Ośrodek Rekreacji Konnej kontynuuje współpracę z Zespołem Szkół Specjalnych przy ulicy Fordońskiej, z Warsztatami Terapii Zajęciowej z Fordonu oraz z Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym przy ulicy Granicznej i ze Szkołą Integracyjną nr 31.

Ogród Botaniczny z Botaniczną Ścieżką dla Osób Niewidomych, pozwala osobom niedowidzącym poznawać rośliny przy pomocy dotyku czy węchu. Obok roślin zamieszczone są także informacje na tabliczkach opisujące jej cechy w języku Braille,a.

Leśny Park Kultury i Wypoczynku podczas organizowania wszystkich imprez ściśle współpracuje ze Stowarzyszeniem Hipoterapeutycznym oraz Fundacją Dogoterapeutyczną „Właśnie Tak”, propagującymi zarówno hipo jak o dogoterapię.

Edukacja – w roku szkolnym 2006/2007 został utworzony oddział integracyjny w Gimnazjum nr 33 oraz utworzono dodatkowe oddziały w Gimnazjum nr 2 i 38. W bieżącym roku szkolnym w 4 gimnazjach działają 32 oddziały integracyjne. Stworzono niepełnosprawnym dodatkowe możliwości kontynuowania nauki w szkole podstawowej.

Urodziny Miasta Bydgoszczy

Od trzech lat w ramach Urodzin Miasta organizowany jest dzień prezentacji organizacji pozarządowych czyli fundacji, stowarzyszeń czy warsztatów terapii zajęciowej działających na rzecz osób niepełnosprawnych. W tym dniu odbywają się pokazy i prezentacje dorobku tych organizacji. Na przykład 7 warsztatów terapii zajęciowej przedstawiło prace swoich podopiecznych, z których znaczna część znalazła nowych nabywców. Mieszkańcy natomiast

mają możliwości zapoznania się z ich działalnością statutową oraz uzyskania pomocy w rozwiązaniu trudnych spraw życiowych. Dzień ten jest wykorzystywany do integracji różnych środowisk społecznych. Zapraszamy podopiecznych tych organizacji i gwarantujemy opiekę Wolontariatu Miejskiego dla osób z różnymi dysfunkcjami uniemożliwiającymi im samodzielne dotarcie na Stary Rynek. Program przygotowany jest przez wolontariuszy miejskich. Organizacje pozarządowe prezentują umiejętności muzyczne, wokalne, taneczne i sportowe. Zaprezentowało się w tym dniu ponad czterdzieści organizacji pozarządowych. Należy zaznaczyć, iż duży wkład w realizację Programu ma Siła Wolontariuszy Miejskich – Bydgoszcz. Organizacja ta istnieje od 2005 r. a celem jej jest pomoc miastu w organizowaniu imprez masowych dla mieszkańców oraz pomoc organizacjom pozarządowym w przygotowywaniu imprez charytatywnych. Siła Wolontariuszy Miejskich to grupa wolontariuszy, która pragnie nieść bezinteresowną pomoc i jest otwarta na wszelkie propozycje współpracy.

1.4 Transport

- Zlikwidowanie barier transportowych jest nadal jedną z najważniejszych potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach posiadanych środków finansowych Miejskie Zakłady Komunikacyjne w 2006 r. wprowadziły na linie 13 nowych autobusów marki Mercedes Benz. Są to autobusy średniopodłogowe, z jednym stopniem, które posiadają wydzielone i oznakowane miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich wraz z ich mocowaniem. Podłoga i stopnie wejściowe pokryte są wykładziną antypoślizgową oraz poszerzone są o urządzenia zapowiadające przystanki.

- Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Wyrównywanie Różnic Między Regionami oraz z budżetu Miasta zakupiono 6 mikrobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych. Trzy zostały przekazane Gospodarstwu Pomocniczemu „Revita” świadczącemu usługi dla osób niepełnosprawnych, natomiast pozostałe Domowi Pomocy Społecznej „Słoneczko” i „Jesień Życia” oraz Schronisku dla bezdomnych. Koszt realizacji wyniósł 619.680,00 zł.

- Kontrolowano prawidłowości korzystania z miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych przez organy do tego upoważnione tj. Policję, Straż Miejską oraz Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej. Zarząd Dróg utrzymuje 108 specjalnie oznakowanych miejsc parkingowych w ścisłym centrum Bydgoszczy tj. w Strefie Płatnego Parkowania. Dla osób niepełnosprawnych parkowanie w tych miejscach jest bezpłatne.

Na indywidualne wnioski osób niepełnosprawnych wyznacza się miejsca, tzw. „koperty” także w innych miejscach Bydgoszczy. W ubiegłym roku wyznaczono takie miejsca przy następujących ulicach: Baczyńskiego, Bohaterów Westerplatte, Łochowskiego, Markwarta, Nowodworskiej, Szpitalnej, Wojska Polskiego i Żmudzkiej.

1.5 Wsparcie środowiskowe i pomoc społeczna

Pomoc Społeczna jest tą instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Obszar ten obejmuje działania z zakresu pomocy społecznej kierowanej nie tylko do osób niepełnosprawnych, w których należy w większym stopniu niż dotychczas uwzględnić ich potrzeby.

Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę oraz kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Nie bez znaczenia jest również problem edukacji osób niepełnosprawnych, a także problemy psychologiczne i społeczne, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje swoje działania we wszystkich obszarach zadań w ramach tego Programu, co zostało wyszczególnione. Między innymi dofinansowuje również do zakupów przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Ogółem w 2006 r. udzielono 1382 osobom dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o łącznej wartości 1.898.535,00 zł. w tym 242.105,00 zł. dla 175 dzieci. Jest to zwiększenie o 20% w stosunku do roku 2005 .

Udzielono także dofinansowania do pobytów na turnusach rehabilitacyjnych w łącznej wysokości 1.025.359,00 zł. Dzięki temu z turnusów mogło skorzystać 1276 osób niepełnosprawnych wraz z 285 opiekunami oraz 212 dzieci wraz z 173 opiekunami. Jest to zwiększenie dofinansowania o 25% w stosunku do 2005 r.

Istniejące Domy Pomocy Społecznej, Środowiskowe Domy Pomocy Społecznej, Zakład Aktywności Zawodowej czy Centrum Integracji Społecznej służą wszystkim osobom niepełnosprawnym wieloma formami rehabilitacji a zwłaszcza rehabilitacji społecznej zawodowej czy leczniczej.

Dyżury wolontariatu chorych i niepełnosprawnych

Wolontariat chorych i niepełnosprawnych spotyka się już trzeci rok, co drugi wtorek miesiąca w biurze obecnego Referatu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej. Spotkania mają na celu pomoc i wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zakresie edukacji. Podczas dyżuru osoby niepełnosprawne mogą dowiedzieć się o swoich prawach i przywilejach oraz możliwościach uzyskania różnorodnej pomocy w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności. Pozytywnymi rezultatami spotkań są: przekazanie wózka inwalidzkiego osobie niepełnosprawnej, transport osób niepełnosprawnych, wycieczki integracyjne i to co jest najważniejsze zawiązywanie prawdziwych przyjaźni między wolontariuszami a podopiecznymi. Ważnym elementem podczas dyżuru jest udzielanie informacji na temat organizacji pozarządowych zajmujących się działalnością na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych. Efektem spotkań jest integracja wolontariuszy z podopiecznymi.

1.6 Bariery architektoniczne i urbanistyczne

Największym problemem z jakim zderzają się osoby niepełnosprawne są bariery architektoniczne i urbanistyczne. Rozwiązanie tego problemu nie jest sprawą łatwą z powodu wieloletnich zaniedbań w sferze rozwiązań ustawowych oraz wysokości nakładów potrzebnych dla realizacji wszystkich zadań z tego obszaru. Konieczne jest jednak uwzględnienie tej problematyki w działaniach bieżących realizowanych w poszczególnych instytucjach. Poprawę warunków mieszkaniowych oraz udostępnienie budynków użyteczności publicznej osiąga się poprzez:

- a) rygorystyczne przestrzeganie przepisów dotyczących dostępności budynków użyteczności publicznej,
- b) uwzględnienie likwidacji barier w budynkach na etapie projektów,

- c) uwzględnienie rodzaju i stopnia niepełnosprawności jako jednego z kryterium przydziału mieszkania z zasobów gminy,
- d) poprawa dostępności architektonicznej jednostek organizacyjnych samorządu działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- e) uwzględnianie konieczności likwidacji barier architektonicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych przy podziale środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na realizację zadań powiatu.

Wydział Spraw Obywatelskich na bieżąco realizuje zadania wynikające z Samorządowego Programu.

W 2006 r. dobudowano podjazd dla niepełnosprawnych w Biurze Meldunkowym Nr 2 przy ul. 11 Listopada 15 i oddano do użytku toaletę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych oraz dobudowano specjalny podjazd dla tych osób w Biurze Meldunkowym Nr 3 przy ul. Stefana Okrzei 2. Natomiast w Biurze Meldunkowym Nr 6 przy ul. Boya-Żeleńskiego 18 przystosowano pomieszczenia do obsługi osób niepełnosprawnych.

Lokalizacje wszystkich biur meldunkowych pozwalają na dogodne połączenia komunikacyjne ułatwiające dotarcie mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych.

Zostały zmodernizowane pomieszczenia Referatu Spraw Społecznych i Dowodów Osobistych przy ul. Przyrzecze 7-13. Szersze drzwi umożliwiają osobom na wózkach inwalidzkich swobodny wjazd do budynku. Duża przestrzeń pomieszczeń, szeroki korytarz stwarzają dogodne warunki w załatwieniu formalności z przyjęciem wniosku o wydanie dowodu osobistego i wydaniem dokumentu tożsamości. Zmodernizowano również toaletę. Na stanowisku wydawania dowodów osobistych podłączono aparat telefoniczny na wysokości dostosowanej dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Z myślą o osobach starszych i niepełnosprawnych w przejściu zamontowano poręcze ułatwiające możliwość bezpiecznego przejścia. Osobom chorym i niepełnosprawnym doręcza się dowody osobiste do miejsca zamieszkania.

Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej

Zarząd w swojej działalności podejmuje i będzie podejmował działania mające na celu likwidację barier architektonicznych bądź usprawnienie ruchu dla osób niepełnosprawnych. W roku 2006 zostały wybudowane sygnalizacje świetlne w następujących miejscach:

Grunwaldzka – Okopowa, Toruńska – Babia Wieś, Toruńska – wjazd do HWS Łuczniczka, Toruńska – Spadzista oraz Wyszyńskiego na wysokości Modrzewiowej. Wszystkie nowe sygnalizacje dostosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych – wyposażone w sygnały dźwiękowe dla niewidomych. Sygnalizacje te wyposażone są ponadto w przyciski służące do wzbudzania sygnału zielonego przez pieszych.

Podczas wydawania decyzji komunikacyjnych zwraca szczególną uwagę aby, w miarę możliwości ruchowych i sygnalizacyjnych, obiekty były wyposażane w pochylnie dla osób niepełnosprawnych. Zwraca się uwagę też na to aby wszystkie urządzenia typu schody, poręcze czy podjazdy znajdowały się w obrysie budynków.

W przypadku wszystkich inwestycji – budowa lub modernizacja ulic – zrealizowanych w ubiegłym roku na terenie Bydgoszczy wykonano obniżone krawężniki w obrębie przejść dla pieszych.

Wszystkie urządzenia na chodniku, takie jak barierki, słupki, znaki drogowe kwietniki, ławki itp. ustawiane są w taki sposób aby nie utrudniały użytkowania przez pieszych, szczególnie przez osoby słabowidzące lub niedowidzące.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych w komunikacji miejskiej, stosowane są obecnie nie na zasadzie doraźnych rozwiązań lecz jako obowiązującą normą.

Największym problemem w zakresie obsługi komunikacji zbiorowej osób niepełnosprawnych są linie tramwajowe. Żaden tramwaj eksploatowany w Bydgoszczy nie posiada niskiej podłogi, co stanowi szczególne utrudnienie dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej.

Administracja Domów Miejskich – z myślą o osobach niepełnosprawnych mieszkańcach Bydgoszczy Rada Miasta Bydgoszczy w 2006 r. podjęła uchwałę umożliwiającą dokonywanie zamiany mieszkań zasiedlonych na inne, wolne lokale w sytuacji, gdy stan najemcy lub członka jego rodziny utrudnia korzystanie z lokalu z uwagi na kondygnację, na której jest położony. I tak wspomniana uchwała stanowiła podstawę do przeprowadzenia zamiany dwóch mieszkań przy ul. Długiej i Bocianowej.

Ponadto w ramach realizacji przydziałów lokali dla osób ujętych do listy uprawnionych do otrzymania pomocy mieszkaniowej z zasobu Miasta Bydgoszczy z tytułu trudnych warunków mieszkaniowych i materialnych w omawianym okresie zawarto trzy umowy najmu na lokale przystosowane do zamieszkania przez osoby niepełnosprawne ruchowo.

W budynku socjalnym przy ul. Stolarskiej powstały inne lokale przystosowane dla potrzeb tych osób.

W 2006 roku przystąpiono także do realizacji inwestycji mieszkaniowej polegającej na budowie domu socjalnego przy ul. Solnej 12, w którym przewidziano powstanie kilku lokali przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. dr. E. Warmińskiego - dysponuje podjazdami i windami do wszystkich miejsc niezbędnych dla pacjenta, co oznacza, że pozostaje bez barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Ponadto jako jedyny świadczeniodawca w Bydgoszczy zabezpiecza potrzeby osób niepełnosprawnych w leczeniu uzębienia w znieczuleniu ogólnym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – w ramach Programu „Wyrównywania Różnic Między Regionami” dofinansował ze środków PFRON 130.000,00 zł na likwidację barier w poruszaniu się osób niepełnosprawnych w Kujawsko – Pomorskim Centrum Pulmologii. Udzielił 136 dofinansowań w tym dla 24 dzieci na łączną kwotę 1.225.588,00 zł W ramach tego wybudowano 2 podjazdy, zamontowano 1 windę, zakupiono 2 schodołazy, zmieniono systemy ogrzewania w 6 mieszkaniach. Przystosowano ponadto 127 łazienek pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych mających trudności w poruszaniu się lub niewidomych.

1.7. Aktywizacja zawodowa

Charakterystyka bezrobocia osób niepełnosprawnych

Liczba osób bezrobotnych na dzień 31 grudnia 2006r. wyniosła w Bydgoszczy 13.717 osób. W tej grupie było 950 osób niepełnosprawnych. Na przestrzeni całego 2006r. odsetek bezrobotnych osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych z Bydgoszczy wynosił 6,8% - 7,1%.

Na koniec 2006r. liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu wyniosła 185 osób.

Szczegółowe zestawienie zmian w liczbie niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy poniżej.

miesiąc	Bezrobotni w Bydgoszczy	Bezrobotni Niepełnosprawni (bez prawa do renty)	Poszukujący pracy w Bydgoszczy	Poszukujący pracy Niepełnosprawni (z prawem do renty)
grudzień 2005	17 411	1 172	480	219
styczeń 2006	17 861	1 220	458	216
luty 2006	17 859	1 238	460	227
marzec 2006	17 641	1 238	439	211
kwiecień 2006	16 807	1 193	438	219
maj 2006	16 163	1 138	407	200
czerwiec 2006	15 444	1 062	410	205
lipiec 2006	15 156	1 026	423	208
sierpień 2006	15 005	1 022	416	211
wrzesień 2006	14 694	975	421	216
październik 2006	14 353	951	399	192
listopad 2006	13 888	970	396	199
grudzień 2006	13 717	950	397	185

Struktura osób niepełnosprawnych wg wieku na koniec 2006r. przedstawiała się następująco:

niepełnosprawni bezrobotni		
wiek w latach	liczba osób	udział
18 do 24	54	5,7%
25 do 29	66	7,0%
30 do 34	68	7,2%

niepełnosprawni poszukujący pracy		
wiek w latach	liczba osób	udział
18 do 24	13	7,0%
25 do 29	28	15,1%
30 do 34	14	7,6%

35 do 39	60	6,3%
40 do 44	81	8,5%
45 do 49	180	18,9%
50 do 54	287	30,2%
55 do 59	140	14,7%
60 i powyżej	14	1,5%

35 do 39	16	8,7%
40 do 44	15	8,1%
45 do 49	24	13,0%
50 do 54	39	21,0%
55 do 59	31	16,8%
60 i powyżej	5	2,7%

Struktura wg stażu pracy przedstawiała się następująco:

niepełnosprawni bezrobotni		
<u>staż pracy</u> <u>w latach</u>	<u>liczba</u> <u>osób</u>	<u>udział</u>
bez stażu	74	7,8%
do 1 roku	112	11,8%
1 – 5	113	11,9%
5 – 10	107	11,3%
10 – 20	210	22,1%
20 – 30	277	29,1%
30 i więcej	57	6,0%

niepełnosprawni poszukujący pracy		
<u>staż pracy</u> <u>w latach</u>	<u>liczba</u> <u>osób</u>	<u>udział</u>
bez stażu	44	23,8%
do 1 roku	57	30,8%
1 - 5	27	14,6%
5 - 10	22	11,9%
10 - 20	17	9,2%
20 – 30	13	7,0%
30 i więcej	5	2,7%

Niekorzystnym zjawiskiem jest stosunkowo niski poziom wykształcenia niepełnosprawnych bezrobotnych, aż 75,1% legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym lub gimnazjalnym i niepełnym gimnazjalnym.

Wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy odsetek ten wyniósł 46,5% (86 osób).

Struktura niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy wg wykształcenia przedstawia się następująco:

niepełnosprawni bezrobotni		
<u>Wykształcenie</u>	<u>liczba osób</u>	<u>udział</u>
wyższe	27	2,8%
policealne i średnie zawodowe	164	17,3%
średnie ogólnokształcące	46	4,8%
zasadnicze zawodowe	340	35,8%
gimnazjalne i niepełne	373	39,3%

niepełnosprawni poszukujący pracy		
<u>wykształcenie</u>	<u>liczba osób</u>	<u>udział</u>
wyższe	35	18,9%
policealne i średnie zawodowe	44	23,8%
średnie ogólnokształcące	20	10,8%
zasadnicze zawodowe	45	24,3%
gimnazjalne i niepełne	41	22,2%

Osoby bez żadnych kwalifikacji zawodowych, tj. z wykształceniem średnim ogólnokształcącym lub gimnazjalnym (i niepełnym) stanowią 44,1% wszystkich bezrobotnych niepełnosprawnych, w tym z wykształceniem średnim ogólnym 4,8% ogólnej liczby bezrobotnych niepełnosprawnych z Bydgoszczy.

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy, nieposiadające kwalifikacji zawodowych to 33,0% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Długotrwale bezrobotni - czyli pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy - to 47,4% ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych w Bydgoszczy (450 osób). W tej grupie 61,8% stanowią kobiety (278 osób).

Podobnie jak ma to miejsce w przypadku osób bezrobotnych, które nie posiadają stopnia niepełnosprawności, wpływ na okres pozostawiania w ewidencji PUP ma wykształcenie osoby bezrobotnej. Większość długotrwale bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub gimnazjalnym.

Bezrobotni i poszukujący pracy niepełnosprawni wg czasu pozostawiania bez pracy (stan na 31.12.2006r.):

niepełnosprawni bezrobotni		
czas pozostawania bez pracy w m-cach	<u>liczba</u> osób	<u>udział</u>
do 1	77	8,1%
1 - 3	120	12,6%
3 - 6	141	14,8%
6 - 12	162	17,1%
12 - 24	146	15,4%
pow. 24	304	32,0%

niepełnosprawni poszukujący pracy		
czas pozostawania bez pracy w m-cach	<u>liczba</u> osób	<u>udział</u>
do 1	9	4,9%
1 - 3	24	13,0%
3 - 6	33	17,8%
6 - 12	37	20,0%
12 - 24	36	19,4%
pow. 24	46	24,9%

Podział osób bezrobotnych niepełnosprawnych w Bydgoszczy wg stopnia niepełnosprawności:

niepełnosprawni bezrobotni		
stopień niepełnosprawności	<u>liczba</u> osób	<u>Udział</u> %
znaczny	8	0,8%
umiarkowany	177	18,6%
lekki	765	80,6%

niepełnosprawni poszukujący pracy		
stopień niepełnosprawności	<u>liczba</u> osób	<u>Udział</u> %
znaczny	34	18,4%
umiarkowany	86	46,5%
lekki	65	35,1%

Podział osób bezrobotnych niepełnosprawnych w Bydgoszczy wg rodzaju niepełnosprawności:

niepełnosprawni bezrobotni		niepełnosprawni poszukujący pracy	
rodzaj niepełnosprawności	<u>Udział %</u>		<u>Udział %</u>
upośledzenie umysłowe	0,8%		0,0%
choroby psychiczne	14,7%		16,2%
zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	5,5%		3,8%
choroby narządu wzroku	3,3%		14,6%
upośledzenia narządu ruchu	30,5%		21,6%
epilepsja	1,5%		0,6%
choroby układu oddechowego i układu krążenia	8,8%		8,6%
choroby układu pokarmowego	1,5%		1,6%
choroby układu moczowo - płciowego	1,6%		1,6%
choroby neurologiczne	15,2%		11,9%
Inne	7,8%		9,2%
nieustalony	8,8%		10,3%

Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy.

W 2006 roku działania podejmowane przez PUP w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych były takie same jak podejmowane w stosunku do pozostałych bezrobotnych.

Osoby niepełnosprawne mogły skorzystać z:

1. giełdy pracy
2. usług pośrednictwa pracy,
3. usług poradnictwa zawodowego,
4. szkoleń,
5. zatrudnienia subsydiowanego.

oraz giełdę pracy dla osób niepełnosprawnych. Głównym organizatorem giełdy była Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych. Giełda miała na celu ułatwienie kontaktów potencjalnych pracodawców z osobami poszukującymi pracy. Miała również zachęcić pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych, jak i osoby niepełnosprawne do aktywnego poszukiwania pracy. Uczestnikami byli pracodawcy z terenu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, organizacje zrzeszające pracodawców, Powiatowy Urząd Pracy oraz agencje zatrudnienia i agencje pracy tymczasowej.

Pośrednictwo pracy

Na przestrzeni 2006r. PUP w Bydgoszczy dysponował łącznie 486 ofertami pracy z terenu Bydgoszczy.

W omawianym okresie z ewidencji osób niepełnosprawnych bezrobotnych z tytułu podjęcia pracy zostały wyłączone 683 osoby.

Szczegóły przedstawiają poniższe zestawienia:

	Oferty pracy	w tym subsydiowanej	w tym z sektora publicznego
Styczeń	36	12	1
Luty	38	5	1
Marzec	23	3	-
Kwiecień	16	4	-
Maj	31	6	1
Czerwiec	30	2	-
Lipiec	52	10	-
Sierpień	63	5	-
Wrzesień	49	7	5
Październik	39	10	-
Listopad	80	39	26
Grudzień	29	4	2
Ogółem	486	107	36

Podjęcia pracy przez osoby niepełnosprawne w poszczególnych miesiącach 2006r. w Bydgoszczy.

	Podjęcia pracy osób bezrobotnych niepełnosprawnych			
	Ogółem		w tym w ZPCHR	
	ogółem	Kobiety	ogółem	kobiety
I 2006	64	30	36	15
II 2006	38	19	18	12
III 2006	62	36	31	20
IV 2006	65	25	27	11
V 2006	50	23	19	8
VI 2006	84	39	36	16
VII 2006	67	27	35	17
VIII 2006	43	23	24	14
IX 2006	52	23	21	8
X 2006	56	28	16	7
XI 2006	49	29	15	6
XII 2006	53	33	24	12
Ogółem	683	335	302	146

Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych zgłaszane najczęściej w PUP w Bydgoszczy w okresie 2006r.:

- szwaczka,
- pracownik ochrony - portier,
- sprzątaczką,
- operator wtryskarek,
- pracownik gospodarczy,
- ślusarz,
- pracownik fizyczny,
- kasjer - sprzedawca,
- pielęgniarzka,

- magazynier,
- monter podzespołów elektronicznych,
- sprzedawca,
- pracownik gospodarczy,
- pakowaczka,
- księgowa.

W celu ułatwienia kontaktu z pracodawcami składającymi oferty pracy, osobom zainteresowanym umożliwiono bezpłatny kontakt telefoniczny oraz bezpłatny dostęp do ofert pracy zamieszczanych w lokalnej prasie i portalach internetowych (a także zakładanie skrzynek e-mailowych w celu umożliwienia kontaktu z pracodawcami).

Należy zaznaczyć, iż MOPS w ramach programu „Wyrównywania Różnic Między Regionami” do utworzonych przez pracodawców prywatnych 12 stanowisk pracy dofinansował kwotę 214.942 zł. ponadto w ramach programu „Osoby Niepełnosprawne w Służbie Publicznej” zatrudniono 25 osób niepełnosprawnych w Straży Miejskiej jako obsługa systemu videomonitoringu, 2 osoby w Zakładzie Pielęgnacyjno – Opiekuńczym oraz 1 osobę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Łącznie dofinansowanie na realizację zadania w ciągu trzech lat wyniesie 978.667,00 zł

Poradnictwo zawodowe

W 2006r. z usług poradnictwa zawodowego skorzystało 198 niepełnosprawnych mieszkańców Bydgoszczy (w tym 121 kobiet). 41 osób było uczestnikami zajęć aktywizacyjnych, a 10 osób skorzystało z usług Klubu Pracy.

Indywidualnym Planem Działania objęto ogółem 91 osób niepełnosprawnych, w tym:

- 20 osób z EFS Działanie 1.2,
- 16 osób z EFS Działanie 1.3,
- 55 osób z Funduszu Pracy.

Szkolenia

W omawianym okresie objęto szkoleniami 85 osób niepełnosprawnych z miasta Bydgoszczy, w tym 31 osób bezrobotnych i 54 poszukujących pracy.

Po szkoleniach podjęło pracę 41 osób niepełnosprawnych mieszkańców Bydgoszczy, efektywność zatrudnieniowa wyniosła 48%.

Osoby niepełnosprawne - poszukujące pracy z Bydgoszczy uczestniczyły w następujących szkoleniach:

1. Kurs pedagogiczny – 1 osoba,
2. Bukieciarstwo – 1 osoba,
3. Komputery w pracy biurowej – 19 osób,
4. Dozór i eksploatacja urządzeń energetycznych – 1 osoba,
5. ABC Biznesu – 1 osoba,
6. Monitoring Miasta – 14 osób,
7. Specjalista w zakresie pozyskiwania informacji gospodarczej – 10 osób,
8. Specjalista w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych – 1 osoba,
9. Pracownik ochrony osób i mienia – 1 osoba,
10. Operator obrabiarek sterowanych numerycznie – 2 osoby,
11. Podstawy rachunkowości – 1 osoba,
12. Kynoterapia – 1 osoba,
13. Prawo jazdy kategorii C – 1 osoba.

Wszystkie szkolenia finansowane były z PFRON.

Osoby bezrobotne niepełnosprawne z Bydgoszczy uczestniczyły w następujących szkoleniach:

1. Magazynier z obsługą wózka podnośnikowego – 3 osoby,
2. Obsługa suwnic sterowanych z kabiny – 1 osoba,
3. Prawo jazdy kategorii C – 1 osoba,
4. Pielęgnacja dłoni i stóp – 2 osoby,
5. Język angielski – 1 osoba,
6. Specjalista w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych – 1 osoba,
7. Konduktor – kontroler – 1 osoba,
8. Specjalista w zakresie pozyskiwania informacji gospodarczej – 10 osób,
9. Monitoring Miasta – 11 osób.

Ogółem w szkoleniach wzięło udział 31 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, w tym:

- 1 osoba z EFS Działalność 1.2,
- 1 osoba EFS Działalność 1.3,
- 29 osób z Funduszu Pracy.

Zainteresowanie szkoleniami osób niepełnosprawnych w roku 2006 było bardzo duże. Trudnością było uzyskanie przez osoby niepełnosprawne poszukujące pracy uprawdopodobnienia zatrudnienia od potencjalnego pracodawcy szczególnie z tzw. otwartego rynku pracy - w dalszym ciągu istnieją uprzedzenia, stereotypy odnośnie zatrudniania osób niepełnosprawnych. Problemem wciąż jest niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych.

W 2006 roku odbyły się szkolenia osób niepełnosprawnych w trybie indywidualnym. Wszystkie osoby niepełnosprawne kierowane na szkolenia w trybie indywidualnym posiadały uprawdopodobnienie zatrudnienia.

- Zorganizowano 3 kursy grupowe tylko dla osób niepełnosprawnych.
- Osoby niepełnosprawne w 2006 roku uczestniczyły w kursach grupowych wraz z osobami pełnosprawnymi – szkolenia integracyjne.

Subsydiowanie zatrudnienia

1. Staż

Staż to forma aktywizacji zawodowej, z której chętnie korzystali zarówno pracodawcy jak i bezrobotni.

Pracodawca nie ponosił żadnych kosztów związanych z przyjęciem stażysty i nie zawierał z nim umów o pracę; wstępne badania lekarskie inicjował i finansował PUP. W okresie odbywania stażu bezrobotnemu wypłacane było stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

Na przestrzeni 2006r. do odbycia stażu u pracodawców skierowano 24 młodych niepełnosprawnych mieszkańców Bydgoszczy.

Stáže finansowane były z 2 źródeł:

- z Funduszu Pracy – 17 osób, w tym JUNIOR – 9 osób,
- z EFS Działalność 1.2 – 7 osób.

Program "JUNIOR"

W ramach programu aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych „JUNIOR”, w 2006 roku rozpoczęło staż 9 osób. Wydatki ze środków PFRON na ten cel wyniosły ogółem 8.872,05 zł.

2. Przygotowanie zawodowe

Oferta skierowana była do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą minimum 6 miesięcy, deklarujących zatrudnienie po zakończeniu umowy o subsydiowanie, na co najmniej 7 miesięcy.

Na miejsca przygotowania zawodowego u pracodawców skierowano w 2006r. 16 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, z czego:

- z Funduszu Pracy – 7 osób,
- z EFS Działanie 1.3 – 9 osób.

3. Prace interwencyjne

Preferencje dla pracodawców działających na rynku co najmniej 6 miesięcy.

W analizowanym okresie skierowano na prace interwencyjne 4 osoby niepełnosprawne. Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy częściowo refundował wynagrodzenie oraz część składek na ubezpieczenie społeczne (w kwocie brutto 532,90 + 17,73% składki ZUS).

4. Roboty publiczne

Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy skierował do pracy w ramach robót publicznych 8 niepełnosprawnych mieszkańców Bydgoszczy. PUP zwracał organizatorowi robót publicznych, który zatrudniał skierowanych bezrobotnych przez okres do 6 miesięcy, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nie przekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz 50% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenie społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia dokonywana była na wniosek organizatora, składany co miesiąc, zawsze za miesiąc poprzedni.

5. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

W 2006 roku PUP w Bydgoszczy zawierał umowy z pracodawcami na realizację tej formy aktywizacji. Maksymalna wysokość refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla zatrudnionego bezrobotnego wynosiła 10.000 zł.

W 2006 roku 7 osób bezrobotnych niepełnosprawnych zostało zatrudnionych przez pracodawców przy wsparciu środków z Funduszu Pracy na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy.

DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

Powiatowy Urząd Pracy uczestniczył także w promowaniu postaw przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych bezrobotnych mieszkańców Bydgoszczy. Wszystkie zainteresowane osoby mogły uzyskać informacje na temat rozpoczęcia działalności gospodarczej, dostępnych źródeł finansowania rozpoczęcia działalności zarówno w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy jak i Centrum Wspierania Samozatrudnienia.

Osoby zainteresowane mogły uczestniczyć w kursie ABC Biznesu, przygotowującego do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Z tej możliwości skorzystała jedna osoba niepełnosprawna. Pięciu osobom udzielono dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości 54.000,00 zł. (32 tys. zł z EFS Działanie 1.3 oraz 22 tys. zł z Funduszu Pracy). Dzięki otrzymanym środkom uruchomiono działalność z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, usług w branży rozrywkowo – muzycznej, sprzedaży i serwisu telefonów komórkowych oraz usług przewozu osób – kierowca taksówek.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ponadto udzielił 6 osobom niepełnosprawnym zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, pożyczek w wysokości 230.000,00 zł. na rozpoczęcie działalności gospodarczej – pośrednictwo nieruchomości, solarium, handel oraz warsztat samochodowy.

Inne inicjatywy

1. AKCJA PROMOCYJNO – INFORMACYJNA

Powiatowy Urząd Pracy włączył się aktywnie w akcję promocyjną Konkursu LODOŁAMACZE 2006 poprzez rozpowszechnianie informacji o korzyściach z tytułu

zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy, za co otrzymał od Kapituły Konkursu Regionu KUJAWSKO - POMORSKIEGO wyróżnienie.

2. Współpraca w zakresie pośrednictwa pracy i organizacji wspólnych seminariów z Kujawsko – Pomorskim Oddziałem Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych.
3. Przeprowadzono badania postaw i oczekiwań osób niepełnosprawnych zarówno poszukujących pracy jak i bezrobotnych, których wyniki wykorzystano przy realizacji projektu „Monitoring wizyjny dla Miasta Bydgoszczy. Przeszkolono i zatrudniono 25 osób niepełnosprawnych.

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Aktywizowane osoby według źródła finansowania w tytułach							
	Szkolenia	Staż	Przygotowanie zawodowe	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Dotacje	wyposażenia stanowiska	OGÓLEM
Fundusz Pracy	29	8	7	4	8	2	7	65
EFS Działanie 1.2	1	7						8
EFS Działanie 1.3	1		9			3		13
PFRON	54	9						63
<i>Razem</i>	<i>85</i>	<i>24</i>	<i>16</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>149</i>

Kwota wydatków na aktywizację niepełnosprawnych i bezrobotnych mieszkańców
Bydgoszczy wraz ze źródłem finansowania w 2006 r.

ZRÓDŁO FINANSOWANIA		KWOTA WYDATKÓW
Fundusz Pracy	Staż	49.671,66 zł
	Przygotowanie zawodowe	13.620,52 zł
	Roboty publiczne	28.091,03 zł
	Prace interwencyjne	10.938,88 zł
	Doposażenie lub wyposażenie stanowiska Pracy	70.000,00 zł
	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	22.000,00 zł
	Szkolenie	38.680,90 zł
EFS 1.2	Staż	21.114,63 zł
	Szkolenia	1.717,90 zł
EFS 1.3	Przygotowanie zawodowe	26.682,30 zł
	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	32.000,00 zł
	Szkolenia	1.491,40 zł
PFRON	Staż „Junior”	8.872,05 zł
	Szkolenia	48.909,00 zł
OGÓLEM		373.790,27 zł

W „Samorządowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Mieszkańców Bydgoszczy na lata 2004-2007” zostały ujęte działania aktywizujące

z wykorzystaniem funduszy strukturalnych a w szczególności SPO RZL EFS Priorytet I, Działanie 1.4 – Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych oraz Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka. Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy nie aplikował w ubr. o środki finansowe w ramach Działania 1.4 oraz Działania 1.5 EFS, natomiast informacje dotyczące aktywizacji osób niepełnosprawnych przy zaangażowaniu środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ujęto w opisie poszczególnych instrumentów aktywizacji.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy uczestniczyły na zasadach partnerstwa w projektach:

- 5 osób z Działania 1.4 „Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych” EFS w Toruniu. Celem projektu „Nie jesteś sam – warsztaty psychologiczno – doradcze” było wsparcie 90 osób długotrwale bezrobotnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z terenu Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Odbyło się dziewięć 10-dniowych warsztatów psychologiczno – doradczych, podczas których osoby o różnym rodzaju i stopniu niepełnosprawności miały okazję poznać swoje słabe i mocne strony, określić własne potrzeby związane z wejściem na otwarty rynek pracy. Rezultatem warsztatów było opracowanie przy wsparciu psychologa i doradcy zawodowego indywidualnych planów zawodowych uczestników projektu oraz listy potrzeb tychże osób, a w konsekwencji znalezienie pracy lub podjęcie samozatrudnienia. Uczestnikom projektu zapewniono bezpłatne posiłki, noclegi, dojazd, pomoce techniczne oraz wsparcie specjalistów,
- Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy przeprowadził kampanię informacyjną projektu „Poznaj siebie, wykorzystaj swoje możliwości” realizowanym przez Fundację ARKA w ramach Działania 1.4 EFS. Osoby bezrobotne i poszukujące pracy ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności mogły uczestniczyć w spotkaniach z psychologiem, doradcą zawodowym, aktorem (autoprezentacja), dziennikarzem (umiejętności formułowania pisemnych wypowiedzi). Dziesięciodniowe warsztaty odbywały się cyklicznie, organizator zapewniał bezpłatny przejazd zakwaterowanie oraz wyżywienie dla beneficjenta i jego opiekuna. Ogółem PUP poinformował o możliwości uczestnictwa w projekcie 105 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w Bydgoszczy,
- PUP w Bydgoszczy prowadził na bieżąco kampanię informacyjną projektów realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Działanie 1.4, np. warsztaty

dla osób z dysfunkcją wzroku – projekt realizowany przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi (poinformowano 42 osoby niepełnosprawne), bezpłatne konsultacje prowadzone przez ekspertów z dziedziny prawa, psychologii, poradnictwa zawodowego – projekt realizowany przez Centrum Usług Doradczych (CUD) dla Osób Niepełnosprawnych działające przy Fundacji Pomocy Matematykom i Informatykom w Warszawie.

W ramach współpracy Fundacji WIATRAK, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Fordońskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy w maju 2005 roku powołano do życia Klub Integracji Społecznej w Fordonie, przy ul. Kleeberga 2. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów KIS połączono formalne potwierdzenie gotowości do podjęcia pracy dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, pozostających w ewidencji PUP powyżej 2 lat, osób powyżej 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Fordonu z poradnictwem zawodowym, pośrednictwem pracy i informacją o usługach PUP realizowanych na rzecz klientów KIS.

Osoby bezrobotne w Klubie Integracji Społecznej:

- składały wnioski o wydanie zaświadczeń (np. o statusie osoby bezrobotnej),
- informowały Urząd Pracy o wszelkich zmianach które zaszły po okresie rejestracji, a są danymi ewidencyjnymi bądź związanymi z podnoszeniem kwalifikacji,
- osoby uprawnione do zasiłku składały oświadczenia o przychodach,
- zgłaszały podjęcia pracy lub wyjazdu,
- uzyskiwały informację o ofertach pracy (na miejscu można było skorzystać z telefonu, z którego bez ponoszenia kosztów osoby bezrobotne mogły dzwonić do pracodawcy),
- uzyskiwały informację o szkoleniach organizowanych przez urząd pracy,
- uzyskiwały pomoc doradcy zawodowego w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny).

Klub Integracji Społecznej w poszczególnych miesiącach 2006 roku objął swoim zasięgiem:

- styczeń - 854 osoby, w tym 166 osób niepełnosprawnych,
- luty - 845 osób, w tym 170 osób niepełnosprawnych,

- marzec - 834 osoby, w tym 166 osób niepełnosprawnych,
- kwiecień - 870 osób, w tym 162 osoby niepełnosprawne,
- maj - 840 osób, w tym 163 osoby niepełnosprawne,
- czerwiec - 804 osoby, w tym 151 osób niepełnosprawnych,
- lipiec - 818 osób, w tym 142 osoby niepełnosprawne,
- sierpień - 913 osób, w tym 138 osób niepełnosprawnych,
- wrzesień - 871 osób, w tym 136 osób niepełnosprawnych,
- październik - 831 osób, w tym 133 osoby niepełnosprawne,
- listopad - 873 osoby, w tym 137 osób niepełnosprawnych,
- grudzień - 834 osoby, w tym 128 osób niepełnosprawnych.

Zakład Aktywności Zawodowej – jest to jednostka dająca zatrudnienie 35 osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Prowadzi działalność gospodarczą w zakresie malej poligrafii oraz niszczenia dokumentów. Osoby niepełnosprawne wykonują swoje obowiązki zawodowe pod opieką 5 instruktorów zawodu. Niepełnoprawni mają zapewnioną opiekę medyczną, psychologiczną i rehabilitacyjną oraz są dowożeni do pracy zakładowym busem.

Od 2007 roku Zakład Aktywności Zawodowej zatrudnia 45 osób niepełnosprawnych i posiada 16,5 etatu obsługi

W strukturze pomocy społecznej funkcjonują 3 domy pomocy społecznej świadczące usługi całodobowe niepełnosprawnym osobom dorosłym oraz dzieciom i młodzieży. Funkcjonujące 2 domy pomocy dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób starszych dla 252 osób oraz dom pomocy dla 56 dzieci i osób niepełnosprawnych intelektualnie prawie zabezpieczają potrzeby miast. Problem stanowią osoby psychicznie chore wymagające całodobowej opieki i pielęgnacji. Brak na terenie miasta Bydgoszczy domu dla osób psychicznie chorych uniemożliwia umieszczenie 21 oczekujących w tym są osoby posiadające postanowienia Sądu o umieszczeniu bez ich zgody.

Liczba osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej w latach 2005-2007:

- W 2005r skierowano i umieszczono 52 osoby
- W 2006r skierowano i umieszczono 61 osób
- W 2007r skierowano i umieszczono 73 osoby

Domy pomocy społecznej prócz świadczenia usług całodobowych swoim mieszkańcom świadczą usługi opiekuńcze dla osób zamieszkujących w środowisku oraz udostępniają swoją bazę do rehabilitacji dzieci i dorosłych ze środowiska lokalnego.

Prócz domów pomocy społecznej zapewniających całodobową pomoc opiekuńczą funkcjonuje na terenie Bydgoszczy zakład pielęgnacyjno opiekuńczy, dysponujący 40 miejscami dla osób wymagających opieki, pielęgnacji i rehabilitacji.

Wnioski

Za określone w Strategii priorytety ważne do realizacji na kolejne lata winny zostać uznane:

- **wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w tym organizowanie nowych miejsc pracy dla tych osób**
- **realizacja programów profilaktycznych**
- **świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w środowisku osób niepełnosprawnych**
- **pozyskanie budynku z przeznaczeniem na uruchomienie zakładu pielęgnacyjno – leczniczego lub pielęgnacyjno opiekuńczego**
- **pozyskanie budynku na działalność domu pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych**

5. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Cel strategiczny:

- **poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców Bydgoszczy**
- **zwiększenie skuteczności edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz działań w zakresie promocji zdrowia**

Zdrowie jest wartością, dzięki której jednostka, grupa społeczna może realizować swoje aspiracje i potrzebę osiągnięcia satysfakcji oraz zmieniać środowisko i radzić sobie z nim. Światowa Organizacja Zdrowia określa zdrowie jako stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego a nie tylko brak choroby lub niepełnosprawności.

Wyłonione w Strategii rozwiązywania problemów społecznych obszary problemowe, określenie priorytetów, kierunków działań oraz realizacja zadań niewątpliwie winna mieć wpływ na poprawę zdrowia mieszkańców Bydgoszczy, którzy wymagają pomocy i wsparcia w różnych okresach życia i na różnych płaszczyznach działalności i aktywności życiowej.

W celu realizacji tego zadania prowadzone są różne szkolenia, programy profilaktyczne kierowane zarówno do osób dorosłych jak i do dzieci.

Wiele programów kierowana jest do dzieci i młodzieży i realizowane są w szkołach. Co roku Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej ogłasza konkursy dla różnych podmiotów tj. przychodnie, organizacje pożytku publicznego, które realizują programy skierowane na profilaktykę zdrowotną w zakresie m.in. edukację prozdrowotną, wspomaganie rehabilitacji społecznej i leczniczej osób niepełnosprawnych, badań przesiewowych (wczesnego wykrywania wad słuchu, mowy, gruźlicy, cukrzycy, chorób nowotworowych, jaskry).

Działalność ta przyczynia się do zwiększenia skuteczności edukacji zdrowotnej i działań w zakresie promocji zdrowia.

Ważnym zadaniem jest również realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień oraz prowadzenie terapii osób uzależnionych, która ma niewątpliwie wpływ na poprawę stanu zdrowia mieszkańców Bydgoszczy. Zadanie to wykonywane jest przez Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki „BORPA”, Wojewódzką Poradnię Odwykową i organizacje pozarządowe zajmujące się profilaktyką uzależnień.

Miejski Ośrodek pomocy Społecznej uznając, że zdrowie to również właściwe odżywianie od 2006 realizuje rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia wśród dzieci, młodzieży i osób

dorosłych o najniższych dochodach. Środki na realizację programu pochodzą z dotacji rządowej i ze środków gminy. Łącznie na realizację tego programu w 2006 roku wydatkowano kwotę 6.048.549 zł. Pomocą objęto 13.100 osób w tym 2.475 dzieci młodszych od 0-7 lat , 3.190 uczniów oraz 7.435 osób dorosłych. Program jest realizowany w roku bieżącym . Ustawa zakłada realizację programu do 2008 roku.

W celu pomocy osobom pozostającym w niedostatku ośrodek pomocy udziela również wsparcie finansowego na zakup leków . W 2006 roku pomocy udzielono 1.148 osobom.

Wnioski:

Realizacja określonych w strategii kierunków działań wymaga:

- **dalszego kontynuowania programów profilaktycznych promocji zdrowia i profilaktyki i ich dofinansowania przez samorząd**
- **realizacji Programu „ Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” oraz pomocy w zakupie leków**
- **prowadzenia edukacji szczególnie z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych**
- **zbudowanie zintegrowanego systemu podmiotów odpowiedzialnych za politykę prozdrowotna miasta**

6. POMOC OSOBOM BEZDOMNYM

Cel strategiczny:

- zapobieganie i ograniczanie zjawiska bezdomności**
- stworzenie systemu zapobiegania marginalizacji osób bezdomnych**

Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej. Dla społeczeństwa bezdomność stanowi zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju. Bezdomność „dworcowa” i „uliczna” jest wstydliwą wizytówką wielkich miast. Pomoc państwa dla osób bezdomnych została określona ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w myśl której bezdomnemu należy się tymczasowe miejsce noclegowe, odzież i posiłek (art.17 ust.1 pkt 3).

Na terenie Bydgoszczy funkcjonują 3 schroniska i noclegownia:

1. Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn i Kobiet, przy ul. Z. Augusta 2a
2. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, przy ul. Fordońskiej 422
3. Schronisko dla Matki z Dzieckiem, przy ul. Podmiejskiej 2
4. Schronisko dla Rodzin, przy ul. Chodkiewicza 9-11

Realizując działania określone w Strategii na lata 2005 – 2015 na rzecz osób bezdomnych Rada Miasta w miesiącu październiku br. podjęła uchwałę w sprawie likwidacji Zakładu Pomocy Społecznej dla Bezdomnych. W tym samym miesiącu ogłoszony został konkurs dla organizacji pozarządowej na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej „prowadzenie schroniska dla bezdomnych”.

Na terenie Bydgoszczy funkcjonują również jadłodajnie, stołówki i inne punkty żywienia, do których mogą zgłaszać się osoby bez skierowania. Znajdują się przy ulicach: Floriana, Al.Ossolińskich, Koronowskiej oraz Drukarskiej. Stołówki są częściowo finansowane ze środków gminy w ramach wspierania organizacji pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczy w programie „Pomoc osobom bezdomnym w okresie zimowym”. Głównym celem programu jest pomoc w formie schronienia, ciepłego posiłku, rzeczowej oraz pracy socjalnej adresowana do osób bezdomnych, wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów natury zdrowotnej i bytowej w okresie zimowym, przebywających w terenie otwartym. Pomoc skierowana jest przede wszystkim do osób nie

mających żadnego zabezpieczenia socjalnego, nie objętych świadczeniami z pomocy społecznej, nie mających stałego miejsca pobytu. Program realizowany jest we współpracy ze Strażą Miejską.

Program ma na celu pomoc osobom bezdomnym w przetrwaniu okresu zimowego oraz zabezpieczeniu tych osób przed zamarznięciem z powodu wychłodzenia organizmu.

Częsta migracja osób bezdomnych utrudnia kontakt i pracę socjalną z tymi osobami, stąd podjęta inicjatywa włączenia w realizację programu mieszkańców miasta, udostępniając dla nich telefony alarmowe.

Podjętym działaniem na rzecz przeciwdziałania zwiększaniu się zjawiska bezdomności ośrodek pomocy udziela wsparcia finansowego na potrzeby związane z ponoszeniem przez podopiecznych obligatoryjnych opłat osobom pozostającym z różnych przyczyn w niedostatku. Przyznane środki kierowane są bezpośrednio na konta właścicieli lokali (ADM, S-nie Mieszkaniowe, Zrzeszenia). W 2006 roku przyznano pomoc 1.386 rodzinom.

Działania podejmowane przez Zakład Pomocy Społecznej dla Bezdomnych

W ramach pracy socjalnej polegającej na aktywizacji zawodowej i społecznej pensjonariusze Zakładu uczestniczą:

- w pracach społecznie-użytecznych organizowanych przez nas przy współpracy z MOPS-em, a opłacanych przez Powiatowy Urząd Pracy (15 osób);
- w szkoleniu w Centrum Integracji Społecznej (4 z 5 skierowanych osób),
- w wolontariacie w Zakładzie (6 osób).

Średnio 12 osób znajduje zatrudnienie w utworzonym Gospodarstwie Pomocniczym przy Zakładzie Pomocy Społecznej dla Bezdomnych w Bydgoszczy, które wykonywało zarobkowo prace remontowo-budowlane, jak chociażby remont Rejonowego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Morskiej, ocieplenie Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego przy ul. Smukalskiej, liczne prace rozbiórkowe, czy ostatnio adaptację budynku mieszkalnego na Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Charzykowskiej 18a.

W ramach współrealizowanego z CARITAS Diecezji Bydgoskiej projektu „Szansa na nowe życie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego uczestniczyło 40 osób z czego 7 osób podjęło zatrudnienie, a 18 zakwalifikowało się do praktycznego przygotowania zawodowego.

Realizowany był program odzysku lokali użytkowych na cele mieszkalne. W tym roku odnowiono taki lokal przy ul. Siemiradzkiego, w którym zamieszkała czteroosobowa rodzina.

Ze Schroniska dla Matki z Dzieckiem do lokalu socjalnego z miejskiego zasobu mieszkaniowego wyprowadziła się 4-osobowa rodzina. Do lokali komunalnych w bieżącym roku wyprowadziło się również 2 samotnych mężczyzn ze Schroniska dla Mężczyzn.

W latach:

***2005** usamodzielniało się 31 osób: 8 osób lokal socjalny, 23 osoby powrót do rodziny lub podnajem lokalu

***2006** usamodzielniało się 57 osób: 6 osób lokal socjalny, 51 osób powrót do rodziny lub podnajem lokalu

* **2007** usamodzielniało się 67 osób: 7 osób lokal socjalny, 60osób powrót do rodziny lub podnajem lokalu

Aby pomóc w przezwyciężaniu trudności i rozwiązywaniu problemów wychowawczych na terenie Schroniska Matki z Dzieckiem działa świetlica socjoterapeutyczna prowadzona przez Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji Terapii Uzależnień i Profilaktyki „BORPA”. Świetlica działa na mocy porozumienia zawartego w dniu 02.10.2006 r. między BORPA a ZPSB. Świetlica obejmuje opieką 23 dzieci w wieku od 7 lat do 16 lat. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do czwartku w godz. od 15⁰⁰ do 18⁰⁰.

W ramach realizacji programu duży nacisk kładzie się na zajęcia grupowe jak i pracę indywidualną. Prowadzone zajęcia służą rozładowaniu emocji, uczą współpracy i udzielania sobie wsparcia, zdiagnozowaniu środowiska rodzinnego dziecka, rozwijanie zdolności manualnych, gry dydaktyczne i edukacyjne, rozwijanie pamięci i koncentracji uwagi, zajęcia relaksujące i wyciszające jak i profilaktyczne – poznawanie uczuć, nazywanie ich, odreagowywanie złości, poznanie siebie wzmocnienie poczucia własnej wartości.

Działa także świetlica środowiskowa 3 razy w tygodniu po 3 godziny, uczęszcza do niej 13 dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (od 3 lat do 8 lat). Trudna sytuacja domowa, często przeżycia terapeutyczne pozostawiły na ich psychice głęboki ślad. Celem zajęć jest praca nad wyrównaniem deficytów rozwoju emocjonalnego dziecka oraz kształcenie jego osobowości i harmonijnego rozwoju. Charakteryzująca dzieci w tym wieku naturalna aktywność, ciekawość, plastyczność psychiczna i skłonności do naśladownictwa, łatwość przyswajania umiejętności plastycznych, to czynniki sprzyjające w osiągnięciu przyzwoitych efektów działań wychowawczych i edukacyjnych. Dzieci poprzez gry i zabawy zaspokajają swoje potrzeby psychiczne, społeczne i emocjonalne. Nabywają umiejętności współdziałania i współżycia w grupie, uczą się przestrzegania zasad i reguł.

Ponadto raz w tygodniu przez 3 godz. na terenie placówki przyjmuje psycholog, który pomaga mieszkańcom w uporaniu się z problemami dnia codziennego, służy wsparciem

oraz prowadzi terapie indywidualne. Średnio z tej formy pomocy korzysta 12 osób w miesiącu.

W placówce realizowany jest również program „Wróć”, adresowany on jest do dzieci i młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi z powodu braku akceptacji ze strony rodziny, środowiska, problemów związanych z dorastaniem i szukaniem własnej tożsamości. Jest to też pomoc skierowana do matek, które nie potrafią pomóc same swoim dzieciom. Z tej formy pomocy skorzystało w placówce 14 matek i 10 dzieci. Zawarto kontrakty terapeutyczne z 6 dziećmi, 7 matkami i 7 dzieci skierowano do BORPA celem podjęcia terapii.

Z danych statystycznych wynika, że liczba bezdomnych, przebywających w schroniskach lub noclegowniach wynosiła w latach ubiegłych ponad 480. W roku 2006 nastąpił wyraźny spadek tej liczby i obecnie waha się w granicach 430-440. W XII 2004r. zanotowano 431 osób bezdomnych, w III 2005r.: 488, w XII 2005r.: 485, w III 2006r.: 486, w XII 2006r.: 439, zaś w marcu bieżącego roku: 431.

Wnioski:

Za najważniejsze zadania do realizacji wynikające ze Strategii należy uznać:

- **wspieranie osób i rodzin o niskich dochodach w celu zapobiegania eksmisji**
- **reintegrację społeczną i zawodową osób bezdomnych poprzez udział w zajęciach Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej oraz wykonywaniu prac społecznie użytecznych w tym na rzecz schronisk**
- **stworzenie przy schronisku punktu medycznego i socjalnego dla osób bezdomnych**
- **realizowanie programu wychodzenia z bezdomności w oparciu o kontrakt socjalny**
- **współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz ograniczania zjawiska bezdomności**

7. ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB UZALEŻNIONYCH OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE ORAZ UCHODźCÓW

Cel strategiczny:

- ograniczenie patologii wynikającej z negatywnych zjawisk społecznych związanych z uzależnieniem, uchodźstwem oraz przestępczością
- podejmowanie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych, opuszczających zakłady karne oraz uchodźców

Jedną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to w naszym mieście stwarza problem złożony i trudny do przewyciężenia. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców miasta i nie respektuje płci, wieku, ani statusu intelektualnego. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat. Niepokojącym jednak faktem jest wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżanie się wieku pierwszego z nim kontaktu.

W rodzinach, które objęte są pomocą MOPS, pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picciu alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożywania i przedstawianie łatwości jego zdobywania. Szczególnego znaczenia w tych rodzinach nabiera wzorzec picia i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców, a wymaganiami stawianymi wobec dziecka co do spożywania alkoholu, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych.

W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne. Praca z tak zaburzonymi klientami jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie.

Najwięcej rodzin objętych pomocą z powodu alkoholizmu zamieszkuje rejon Śródmieścia i Błonia, co znajduje swoje pokrycie i wytłumaczenie w ilości najbiedniejszych rodzin, które mieszkają właśnie w tych dzielnicach Bydgoszczy.

Kolejną grupą objętą pomocą społeczną są rodziny, w których co najmniej jeden z członków przyjmuje substancje psychoaktywne.

Termin narkomania określa stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale posługiwanie się wszelkimi środkami wywołującymi euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na tle narkomanii) oraz utraty mienia (rabunki i kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

Problem narkomanii na terenie miasta Bydgoszczy urasta do coraz większych rozmiarów i nieustannie poszerza swoje kręgi w coraz młodszych wiekowo środowiskach. Liczba rodzin objętych pomocą MOPS nie rysuje rzeczywistego obrazu tego zjawiska. Bardzo niewielki procent osób uzależnionych zgłasza się po pomoc do Ośrodka.

Grupę klientów pomocy społecznej stanowią też osoby opuszczające zakłady karne. Pomoc przyznana tym osobom kształtowała się następująco:

- w roku 2006 ilość rodzin, które otrzymały pomoc z tego tytułu wynosiła 144, co stanowiło 1,30 % ogółu rodzin korzystających z pomocy MOPS
- do końca czerwca 2007 roku pomocą objęto 77 rodzin (0,92 % wszystkich rodzin zarejestrowanych w naszym Ośrodku).

Mimo trudnego wyzwania jakim jest pomoc osobom uzależnionym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania zmierzające do ograniczenia tego zjawiska. Osobami uzależnionymi są osoby starsze, niepełnosprawne często utrzymujący się wyłącznie ze świadczeń pomocy społecznej np. obowiązkowego zasiłku stałego. Z osobami tymi prowadzona jest praca socjalna skierowana na motywowanie do podjęcia terapii odwykowej, kierowania do specjalistów ośrodka pomocy lub jednostek działających na terenie miasta zajmujących się prowadzeniem terapii odwykowej. Brak działań ze strony klienta MOPS powoduje, że pomoc finansowa ograniczona jest do niezbędnego minimum, przekazywana w formie niematerialnej np. posiłki lub następuje odmowa. Po wyczerpaniu tych możliwości i braku współdziałania ze strony osoby uzależnionej ośrodek pomocy może odmówić dalszego udzielania świadczeń a przyznane świadczenia obowiązkowe kierować bezpośrednio na konto właściciela lokalu, zakładu energetycznego a pozostałą kwotę przekazywać do sklepu w celu wydawania niezbędnych art. żywnościowych. Często MOPS kieruje również wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem podjęcia

działań zmierzających do poddania się leczeniu dobrowolnemu lub skierowania sprawy do Sądu Rodzinnego o przymusowe leczenie.

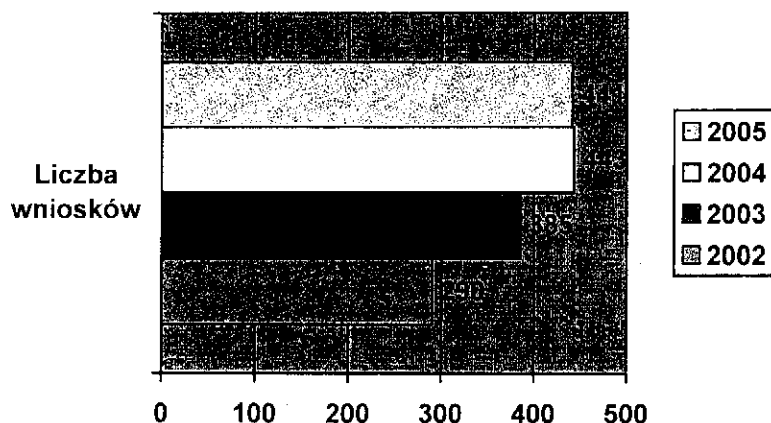
Komisja prowadzi również inne zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na Komisję zadania do realizacji.

Jednym z takich zadań jest kierowanie na przymusowe leczenie. Do zadań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia należy:

- przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek, o których mowa w art. 24 w/w ustawy tj. rozkład życia rodzinnego, demoralizacja nieletnich, uchylanie się od pracy, zakłócanie spokoju lub porządku publicznego (**w 2006r. do tut. Komisji wpłynęły 453 wnioski o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe**),
- wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie o wystąpieniu przesłanek z art.24 i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w tymże art. i/lub poddania się leczeniu odwykowemu (**liczba osób skierowanych na leczenie w 2006r.: 155**),
- skierowanie w/w osoby (**liczba spraw skierowanych do biegłych w 2006r. : 362**), nie podejmującej leczenia, na badanie przez biegłych sądowych (lekarza psychiatrę oraz psychologa klinicznego) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego (art.25),
- przygotowanie dokumentacji z prowadzonej procedury jako załącznika (art.26 ust.3) wniosku do Prokuratury i Sądu wraz z opinią wydaną przez biegłych,
- złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art.26 ust.3), przy czym do dokumentacji należą: opinia wydana przez biegłego, protokół z rozmowy z osobą zgłaszającą do komisji przypadek nadużywania alkoholu i wynikających stąd konsekwencji, protokół z rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu, o ile do takiej rozmowy doszło, protokół z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego, jeżeli wniosek nie pochodzi z instytucji prowadzącej wywiady środowiskowe, oraz inne informacje mogące przyczynić się do właściwego rozpoznania sprawy oraz informacje o podjętych czynnościach (**liczba wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia skierowanych do Prokuratury i Sądu: 256**).

W 2006r. do tut. Komisji wpłynęły 453 wnioski (przy 290 w roku 2002 r., 385 w roku 2003 r., 443 w 2004 r. oraz 441 w 2005 r.). Obrazuje to poniższy wykres:

Natomiast do końca października 2007r. zgłoszono do Komisji 401 osób.

Innym zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W tym zakresie do zadań Komisji należy:

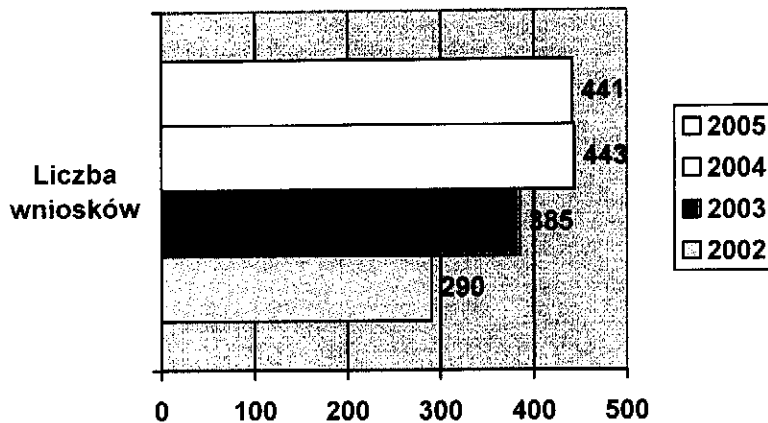
- prowadzenie indywidualnych przypadków związanych z przemocą w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa,
- inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób pokrzywdzonych,
- wspieranie już istniejących placówek,
- gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- informowanie odpowiednich służb o przypadkach podejrzeń o popełnieniu przestępstw związanych z przemocą w rodzinie.

Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 30 sierpnia 2002 r. Wprowadziła zasadnicze zmiany w odniesieniu do procedury wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Część zadań wynikających z powyższej nowelizacji realizuje Referat Zezwoleń Alkoholowych w Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Bydgoszczy. Nowym dodatkowym zadaniem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest obowiązkowe wydawanie opinii w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży (art.18 ust.3a) z uchwałami Rady Miasta w sprawie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży, a także zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (**Liczba zaopiniowanych postanowień o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 1240**).

Na mocy art.18 ust.8 członkowie Komisji, na podstawie upoważnienia Prezydenta Miasta, prowadzili kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2006r. przeprowadzono 211 kontroli w tym:

- placówki detaliczne 125

W 2006r. do tut. Komisji wpłynęły 453 wnioski (przy 290 w roku 2002 r., 385 w roku 2003 r., 443 w 2004 r. oraz 441 w 2005 r.). Obrazuje to poniższy wykres:

Natomiast do końca października 2007r. zgłoszono do Komisji 401 osób.

Innym zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W tym zakresie do zadań Komisji należy:

- prowadzenie indywidualnych przypadków związanych z przemocą w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa,
- inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób pokrzywdzonych,
- wspieranie już istniejących placówek,
- gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- informowanie odpowiednich służb o przypadkach podejrzeń o popełnieniu przestępstw związanych z przemocą w rodzinie.

Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 30 sierpnia 2002 r. Wprowadziła zasadnicze zmiany w odniesieniu do procedury wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Część zadań wynikających z powyższej nowelizacji realizuje Referat Zezwoleń Alkoholowych w Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Bydgoszczy. Nowym dodatkowym zadaniem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest obowiązkowe wydawanie opinii w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży (art.18 ust.3a) z uchwałami Rady Miasta w sprawie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży, a także zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (**Liczba zaopiniowanych postanowień o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 1240**).

Na mocy art.18 ust.8 członkowie Komisji, na podstawie upoważnienia Prezydenta Miasta, prowadzili kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2006r. przeprowadzono 211 kontroli w tym:

- placówki detaliczne 125

- placówki gastronomiczne 86

Przeprowadzono także 19 kontroli w związku z informacjami o sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim.

W wyniku kontroli 8 spraw przekazano organom ścigania i porządkowym a postępowania nie zostały zakończone.

Ponadto, w ramach procedury wydawania w/w zezwoleń, podejmowano działania dotyczące oględzin punktów sprzedaży w zakresie zgodności lokalizacji z uchwałami Rady Miasta, a także prowadzono konsultacje i udzielano porad prawnych dla osób wobec których prowadzone były kontrole oraz tych, którzy ubiegali się o wydanie nowego zezwolenia.

Na podstawie art.4[1] ust.3 dotyczącego inicjowania działań odbyła się z IV edycja akcji profilaktycznej „Zanim sprzedaż-pomyśl” mającej na celu uświadamianie dorosłym zagrożeń wynikających z podawania i sprzedawania alkoholu dzieciom i młodzieży. Część finalną poprzedzono konkursem plastycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie treści listu otwartego i logo, a najlepsze prace umieszczono na zielonych i czerwonych kartkach wręczanych sprzedawcom i przedsiębiorcom (wyrażenie przez sprzedawcę zgody na podanie lub sprzedaż napoju alkoholowego osobie nieletniej – wręczenie czerwonej kartki, odmowa podania lub sprzedaży napoju alkoholowego (lub) i wylegitymowanie kupującego – wręczenie zielonej kartki).

W tegorocznej edycji akcji wzięły udział 24 szkoły, w tym 32 opiekunów i 191 uczniów, którzy sprawdzili przestrzeganie przepisów prawa dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim w 197 placówkach. Wręczono 152 zielone kartki i 43 czerwone. Dla porównania podczas I edycji akcji wręczono 40% kartek czerwonych.

Szkolenia:

2005r. – „Współczesna profilaktyka uzależnień i procedury wczesnej interwencji w procesy używania, nadużywania i uzależnień” – szkolenie dla pracowników socjalnych, dzielnicowych, strażników miejskich, i członków MKRPA.

2005r. – „Substancje psychoaktywne, rys historyczny, podział i sposoby używania” - szkolenie własne MKRPA.

2006r. – „Współczesna psychoprofilaktyka uzależnień i aspekty pomocy” – szkolenie dla kadry kierowniczej MOPS i KMP oraz członków MKRPA.

2006r. – „Mechanizmy uzależnienia i współuzależnienia, politoksykomanie-nowe doświadczenia”- szkolenie własne MKRPA.

2007r. – „Interdyscyplinarne podejście a wczesna interwencja w profilaktyce uzależnień” – szkolenie własne MKRPA

Klienci MOPS i inne osoby, które nie korzystają ze świadczeń pomocy społecznej otrzymują pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemu w Bydgoskim Ośrodku Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki „BORPA”

Przedstawione poniżej tabele obrazują zakres, rodzaj udzielanej pomocy zarówno osobom dorosłym jak i dzieciom i młodzieży.

Rok	2005	2006	2007(do października)
Dział Terapii			
1. Stali pacjenci			
- uzależnienie od alkoholu	1428	426	555
- uzależnienie od narkotyków	-----	138	126
- uzależnienia inne	-----	-----	98
- młodociani : eksperymentalne używanie i używanie szkodliwe	124	925	588
- współuzależnienie	-----	475	284
- DDA	-----	282	258
RAZEM	1552	2246	1909
Dział profilaktyki			
1. Stali pacjenci i odbiorcy programów psychoprofilaktycznych			
- poradnia dla dzieci	772	760	610
Dział Młodzieży			
- poradnia dla rodziców	310	380	329
- świetlice socjoterapeutyczne	1365	1438	1442
- ogniska „Nasze Drogi”	339	209	216
- półkolonie	1226	1391	854
- kolonie	264	-----	-----
- obóz terapeutyczny	25	-----	300
RAZEM	4301	4178	3751
Stáže praktyki			
- szkolenia , warsztaty	1864	5836	1466
OGÓLEM	7717	12260	7126

Ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych realizowane są różnego rodzaju programy profilaktyczne.

Rok 2005

Ilość programów profilaktycznych – 11, a zakres tych programów przedstawia poniższa tabela:

	Ilość dzieci	Ilość dorosłych
Profilaktyka środowiskowa	10.625	1.152
Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne	1.390	
Kolonie z zastosowaniem programu profilaktycznego	3.363	
Pozalekcyjne zajęcia sportowe	20.512	
Programy interwencyjno profilaktyczne dla młodzieży z problemami alkoholowymi	370	218
RAZEM	36.260	1.370

Rok 2006

Ilość programów profilaktycznych – 10, a zakres tych programów przedstawia poniższa tabela:

	Ilość dzieci	Ilość dorosłych
Profilaktyka środowiskowa	11.612	1.355
Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne	1.432	
Kolonie z zastosowaniem programu profilaktycznego	3.353	
Pozalekcyjne zajęcia sportowe	20.478	
Programy interwencyjno profilaktyczne dla młodzieży z problemami alkoholowymi	189	157
RAZEM	37.064	1.512

Rok 2007 (dane szacunkowe za okres od stycznia do października)

Ilość programów profilaktycznych – 10, a zakres tych programów przedstawia poniższa tabela:

	Ilość dzieci	Ilość dorosłych
Profilaktyka środowiskowa	9.200	1.040
Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne	1.250	
Kolonie z zastosowaniem programu profilaktycznego	2.868	
Pozalekcyjne zajęcia sportowe	19.800	
Programy interwencyjno profilaktyczne dla młodzieży z problemami alkoholowymi	200	150
RAZEM	33.318	1.190

Bydgoskie Centrum Wsparcia Rodziny – wielospecjalistyczny dział MOPS udziela również osobom uzależnionym pomocy psychologicznej skierowanej przede wszystkim na motywowanie do podjęcia terapii .

Na terenie miasta problem uchodźców nie występuje ponieważ nie są osiedleni w Bydgoszczy.

Wnioski:

Realizacja strategii w ww. obszarze wymaga przede wszystkim:

- **prowadzenia działalności terapeutycznej, edukacyjnej i informacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie przez powołane do realizacji tego zadania jednostki miejskie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, korzystającymi ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**
- **utworzenia na terenie miasta całodobowego ośrodka profilaktyki dla dzieci i młodzieży**
- **reintegrację społeczną i zawodową poprzez kierowanie osób uzależnionych do Centrum Integracji Społecznej**
- **wsparcie socjalne w razie wystąpienia konieczności udzielenia pomocy uchodźcom przebywającym na terenie miasta Bydgoszczy**

Zakończenie

Przedłożona informacja o realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Bydgoszczy na lata 2005 – 2015” za rok 2006 i 2007 wraz z wnioskami w tym zakresie nie wyczerpuje szczegółowo prowadzonych działań w realizacji określonych priorytetów i kierunków dla obszarów problemowych.

W materiale tym przedstawione zostały najważniejsze realizacje zadań, które wykonują przede wszystkim jednostki miasta. Nie bez znaczenia jednak jest współpraca tych jednostek z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej, profilaktyki zdrowotnej czy profilaktyki dotyczącej profilaktyki i terapii uzależnień. Z uwagi na wielość tych organizacji nie sposób wymienić wszystkich, choć ich rola w rozwiązywaniu problemów społecznych jest niewątpliwie znacząca. Obszerna informacja przedstawiana jest co roku w materiale dotyczącym współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi.

Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych zależy przede wszystkim od właściwej diagnozy problemów mieszkańców Bydgoszczy oraz aktualizacji obszarów zagrożeń i ich rozmiaru.

Stworzenie skutecznych, nowoczesnych form pomocy zależy od infrastruktury jednostek i profesjonalizmu kadry zajmującej się problemami społecznymi.

Za najważniejsze uznaje się wspieranie i aktywizację osób i rodzin oraz wczesną interwencję w przypadku pojawienia się problemu wymienionego w jednym z obszarów Strategii. Pomagać to nie znaczy przyznawać zasiłki z pomocy społecznej ale wskazać możliwości pozwalające na samodzielne pozyskanie środków, pozwalających na zaspokojenie potrzeb swoich i rodziny własnym staraniem.

W realizacji Strategii przyjmuje się kontynuację sprawdzonych form pomocy kierowanej do dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, uzależnionych, bezdomnych i bezrobotnych. Zakłada się dalszy rozwój infrastruktury pomocy społecznej realizującej zadania przede wszystkim w zakresie wsparcia dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W niniejszej informacji wskazano na współpracę wielu podmiotów w rozwiązywaniu problemów społecznych, ponieważ dokument jakim jest „Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2005 – 2015” zakłada właśnie wielopłaszczyznową

współpracę. Tylko tak realizowana polityka społeczna może podnieść jakość życia mieszkańców.

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	2
II. Diagnoza problemów społecznych.....	3
III. Obszary Strategiczne	
1. Opieka nad ludźmi starymi.....	5
2. Opieka nad dzieckiem i rodziną.....	8
3. Aktywizacja osób bezrobotnych i przeciwdziałanie bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu.....	14
4. Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych.....	21
5. Profilaktyka zdrowotna.....	55
6. Pomoc osobom bezdomnym.....	57
7. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych Opuszczających zakłady karne oraz uchodźców.....	61
IV. Zakończenie.....	69